2024/1203

30.4.2024

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2024/1203

af 11. april 2024

om strafferetlig beskyttelse af miljøet og om erstatning af direktiv 2008/99/EF og 2009/123/EF

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 83, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg [1],

efter den almindelige lovgivningsprocedure [2], og

ud fra følgende betragtninger:

(1) I henhold til artikel 3, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og artikel 191 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) er Unionen forpligtet til at sikre et højt niveau for beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten. Miljøet i videste forstand bør beskyttes, jf. artikel 3, stk. 3, i TEU og artikel 191 i TEUF, hvilket omfatter alle naturressourcer, herunder luft, vand, jord, økosystemer, herunder økosystemtjenester og -funktioner, og vilde dyr og planter, herunder levesteder, samt tjenester, der leveres af naturressourcer.

(2) Ifølge artikel 191, stk. 2, i TEUF tager Unionens politik på miljøområdet sigte på et højt beskyttelsesniveau under hensyntagen til de forskelligartede forhold, der gør sig gældende i de forskellige områder i Unionen. Denne politik bygger på forsigtighedsprincippet, princippet om forebyggende indsats, princippet om indgreb over for miljøskader fortrinsvis ved kilden og princippet om, at forureneren betaler. I betragtning af at miljøkriminalitet også påvirker de grundlæggende rettigheder, er bekæmpelse af miljøkriminalitet på EU-plan afgørende for at sikre, at disse rettigheder beskyttes.

(3) Unionen er fortsat bekymret over stigningen i strafbare miljølovovertrædelser og virkningerne heraf, som underminerer effektiviteten af Unionens miljøret. Sådanne overtrædelser strækker sig i stigende grad ud over grænserne for de medlemsstater, hvor de begås. Sådanne lovovertrædelser udgør en trussel mod miljøet og bør derfor imødegås på en passende og effektiv måde, hvilket ofte nødvendiggør et effektivt samarbejde på tværs af grænserne.

(4) De eksisterende regler om sanktioner i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/99/EF [3] og i henhold til Unionens sektorspecifikke miljøret har ikke været tilstrækkelige til at sikre overholdelse af EU-retten om miljøbeskyttelse. En sådan overholdelse bør styrkes ved, at der findes effektive, forholdsmæssige og afskrækkende strafferetlige sanktioner, som modsvarer lovovertrædelsernes grovhed, og som kan udtrykke større social misbilligelse end brugen af administrative sanktioner. Komplementaritet mellem strafferet og forvaltningsret er afgørende for at forebygge og afskrække fra ulovlig adfærd, der skader miljøet.

[1] EUT C 290 af 29.7.2022, s. 143.
[2] Europa-Parlamentets holdning af 27. februar 2024 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 26. marts 2024.
[3] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/99/EF af 19. november 2008 om strafferetlig beskyttelse af miljøet (EUT L 328 af 6.12.2008, s. 28).

(5) Listen over strafbare miljølovovertrædelser i direktiv 2008/99/EF bør revideres, og der bør tilføjes yderligere strafbare handlinger baseret på de mest alvorlige overtrædelser af Unionens miljøret. Sanktionerne bør styrkes for at øge deres afskrækkende virkning, og effektiviteten af afsløring, efterforskning, retsforfølgning og domfældelse af strafbare miljølovovertrædelser bør forbedres.

(6) Medlemsstaterne bør kriminalisere visse former for ulovlig adfærd, sørge for større præcision med hensyn til definitionen af de relevante strafbare handlinger og harmonisere sanktionstyper og -niveauer.

(7) Manglende efterlevelse af en retlig forpligtelse til at handle kan have den samme negative indvirkning på miljøet og menneskers sundhed som aktive handlinger. Derfor bør definitionen af strafbare handlinger i dette direktiv omfatte både handlinger og undladelser, hvor det er relevant.

(8) Medlemsstaterne bør fastsætte strafferetlige sanktioner i deres nationale ret for alvorlige overtrædelser af EU-retten vedrørende miljøbeskyttelse. Inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik indeholder EU-retten et omfattende sæt regler for kontrol og håndhævelse i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 1224/2009 ([4]) og (EF) nr. 1005/2008 ([5]) i tilfælde af alvorlige overtrædelser, herunder overtrædelser, der skader havmiljøet. I henhold til dette regelsæt kan medlemsstaterne vælge at anvende administrative eller strafferetlige sanktioner eller begge dele. I overensstemmelse med Kommissionens meddelelse af 11. december 2019 om den europæiske grønne pagt og af 20. maj 2020 med titlen »EU's biodiversitetsstrategi for 2030 — naturen skal bringes tilbage i vores liv« bør visse forsætlige ulovlige handlinger, der er omfattet af forordning (EF) nr. 1224/2009 og forordning (EF) nr. 1005/2008, betragtes som en strafbar handling.

(9) For at en adfærd udgør en strafbar miljølovovertrædelse i henhold til dette direktiv, bør den være ulovlig. For at en adfærd kan være ulovlig, bør den være i strid med EU-retten, som bidrager til at forfølge et af målene for Unionens miljøpolitik som fastsat i artikel 191, stk. 1, i TEUF, uanset retsgrundlaget for sådan EU-ret, som f.eks. vil kunne omfatte artikel 91, 114, 168 eller 192 i TEUF, eller bør den være i strid med en medlemsstats love og administrative bestemmelser, eller afgørelser truffet af en kompetent myndighed i en medlemsstat, som gennemfører en sådan EU-ret. Dette direktiv bør definere, hvilken ulovlig adfærd, der kan udgøre en strafbar handling, og bør, hvor det er relevant, fastsætte en kvantitativ eller kvalitativ tærskel, som skal være opfyldt, for at sådan adfærd kan udgøre en strafbar handling. En sådan adfærd bør udgøre en strafbar handling, når den er forsætlig, og i visse tilfælde også når den som minimum udføres ved grov uagtsomhed. Navnlig ulovlig adfærd, der forårsager dødsfald eller alvorlig personskade, betydelig skade eller væsentlig risiko for betydelig skade på miljøet eller på anden måde anses for at være særligt skadelig for miljøet, bør også udgøre en strafbar handling, når den som minimum begås ved grov uagtsomhed. Medlemsstaterne kan vedtage eller opretholde strengere regler på det strafferetlige område.

(10) Adfærd bør være ulovlig, selv når den udføres i henhold til en tilladelse udstedt af en kompetent myndighed i en medlemsstat, hvis en sådan tilladelse er opnået på svigagtig vis eller ved korruption, afpresning eller tvang. Besiddelse af en sådan tilladelse bør endvidere ikke være til hinder for, at indehaveren kan holdes strafferetligt ansvarlig, hvis tilladelsen er en åbenbar tilsidesættelse af relevante materielle retlige krav. »Åbenbar tilsidesættelse af relevante materielle retlige krav« bør fortolkes som en henvisning til en åbenbar og væsentlig overtrædelse af relevante materielle retlige krav og har ikke til formål at omfatte overtrædelser af proceduremæssige krav eller mindre elementer i tilladelsen. Dette flytter ikke forpligtelsen til at sikre, at tilladelser er lovlige, fra de kompetente

([4]) Rådets forordning (EF) nr. 1224/2009 af 20. november 2009 om oprettelse af en kontrolordning for Unionen med henblik på at sikre overholdelse af reglerne i den fælles fiskeripolitik, om ændring af forordning (EF) nr. 847/96, (EF) nr. 2371/2002, (EF) nr. 811/2004, (EF) nr. 768/2005, (EF) nr. 2115/2005, (EF) nr. 2166/2005, (EF) nr. 388/2006, (EF) nr. 509/2007, (EF) nr. 676/2007, (EF) nr. 1098/2007, (EF) nr. 1300/2008, (EF) nr. 1342/2008 og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 2847/93, (EF) nr. 1627/94 og (EF) nr. 1966/2006 (EUT L 343 af 22.12.2009, s. 1).

([5]) Rådets forordning (EF) nr. 1005/2008 af 29. september 2008 om en EF-ordning, der skal forebygge, afværge og standse ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri, om ændring af forordning (EØF) nr. 2847/93, (EF) nr. 1936/2001 og (EF) nr. 601/2004 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1093/94 og (EF) nr. 1447/1999 (EUT L 286 af 29.10.2008, s. 1).

myndigheder til operatørerne. Når der kræves en tilladelse, er den omstændighed, at tilladelsen er lovlig, desuden ikke til hinder for strafforfølgning af indehaveren af tilladelsen, hvis indehaveren ikke opfylder alle forpligtelser i tilladelsen eller andre relevante retlige forpligtelser, der ikke er omfattet af tilladelsen.

(11) Det er desuden nødvendigt, at operatører tager de nødvendige skridt til at overholde gældende love og administrative bestemmelser om miljøbeskyttelse, når de udfører den pågældende aktivitet, herunder ved at overholde deres forpligtelser som fastsat i gældende EU-ret og national ret, i forbindelse med procedurer for ændring eller ajourføring af eksisterende tilladelser. Dette bør også omfatte forpligtelser for indehaveren af tilladelsen til at ajourføre og forny en sådan tilladelse.

(12) For så vidt angår de lovovertrædelser og sanktioner, der er defineret i dette direktiv, bør termen »juridiske personer« forstås således, at de ikke omfatter stater eller offentlige organer, der udøver statsmyndighed, eller offentlige internationale organisationer. Da dette direktiv fastsætter minimumsregler, kan medlemsstaterne vedtage strengere regler, herunder regler om offentlige organers strafferetlige ansvar.

(13) Nogle strafbare handlinger defineret i dette direktiv omfatter en kvalitativ tærskel for at adfærden udgør en strafbar handling, nemlig at en sådan adfærd forårsager død eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luftens, vandets eller jordens kvalitet eller på et økosystem, dyr eller planter. For at beskytte miljøet i videst mulig udstrækning bør denne kvalitative tærskel forstås i bred forstand, der, hvor det er relevant, omfatter betydelig skade på fauna og flora, levesteder, på tjenester, der leveres af naturressourcer og af økosystemer og økosystemfunktioner. Termen »økosystem« bør forstås som et dynamisk system af plante-, dyre-, svampe- og mikroorganismesamfund og disses abiotiske miljø, der vekselvirker som en funktionel enhed, og som bør omfatte naturtyper, levesteder for arter og artsbestande. Et »økosystem« bør også omfatte økosystemtjenester, gennem hvilke et økosystem direkte eller indirekte bidrager til menneskers trivsel, og økosystemfunktioner, som henviser til naturlige processer i et økosystem. Mindre enheder såsom et bistade, en myretue eller en stub kan være en del af et økosystem, men bør ikke i sig selv betragtes som værende et økosystem i forbindelse med dette direktiv.

(14) I forbindelse med dette direktiv bør udtrykket »skade« forstås i bred forstand, dvs. som omfattende enhver form for fysisk skade på en person, herunder en ændring i legemsfunktion eller cellestruktur, midlertidig, kronisk eller dødelig sygdom, en funktionsfejl i kroppen eller anden forringelse af den fysiske sundhed, men ikke mental sundhed.

(15) Tilførelsen af forskellige former for energi, såsom varme, kilder til varmeenergi, støj, herunder undervandsstøj, og andre kilder til akustisk energi, vibrationer, elektromagnetiske felter, elektricitet eller lys, kan forårsage betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet eller betydelig skade på et økosystem, dyr eller planter, eller dødsfald eller alvorlig personskade. Forskellige instrumenter i Unionens miljøret regulerer tilførelsen af energi til miljøet, f.eks. inden for beskyttelse af vand, havmiljøet, støjkontrol, affaldshåndtering og industrielle emissioner. I lyset af disse instrumenter bør ulovlig tilførsel af energi til miljøet udgøre en strafbar handling i henhold til dette direktiv, hvis den forårsager eller sandsynligvis vil forårsage betydelig skade på miljøet eller menneskers sundhed.

(16) Når de strafbare handlinger, der er defineret i dette direktiv, vedrører adfærd såsom tilgængeliggørelse eller markedsføring, salg, udbydelse til salg eller handel, bør adfærd, der udføres ved hjælp af informations- og kommunikationsteknologi, omfattes.

(17) I dette direktiv indføres den strafbare handling i forbindelse med markedsføring, der er i strid med et forbud eller et andet krav, som har til formål at beskytte miljøet, af et produkt, hvis anvendelse i større omfang medfører udledning, emission eller tilførsel af et kvantum materialer eller stoffer, energi eller af ioniserende stråling til luft, jord eller vand, og forårsager eller sandsynligvis vil forårsage betydelig skade på miljøet eller menneskers sundhed. I den forbindelse bør der fastsættes et forbud eller et andet krav, der har til formål at beskytte miljøet, inden for det område af EU-retten, som har blandt sine udtrykkelige mål at beskytte miljøet eller tilsigter bevarelse, beskyttelse og forbedring

af miljøkvaliteten, beskyttelse af menneskers sundhed, forsigtig og rationel udnyttelse af naturressourcerne eller bekæmpelse af klimaændringer eller fremme på internationalt plan af foranstaltninger til håndtering af de regionale og globale miljøproblemer. Hvis et sådant forbud eller et sådant krav derimod er fastsat på andre områder af EU-retten, der har andre mål, f.eks. beskyttelse af arbejdstagernes sundhed og sikkerhed, bør adfærden ikke være omfattet af denne strafbare handling. I forbindelse med dette direktiv menes der med »anvendelse i større omfang« den kombinerede virkning af flere brugeres anvendelse af produktet, uanset deres antal, forudsat at adfærden forårsager eller sandsynligvis vil forårsage skade på miljøet eller menneskers sundhed.

(18) Ulovlig indsamling, transport, og behandling af affald og manglende tilsyn med sådanne aktiviteter og efterbehandling af deponeringsanlæg, herunder handlinger udført som forhandler eller mægler, kan få ødelæggende virkninger for miljøet og menneskers sundhed. Sådanne virkninger kan skyldes ulovlig adfærd, der vedrører skadeligt affald fra farmaceutiske produkter, narkotiske midler, herunder komponenter til produktion af narkotiske midler, kemikalier, syre- eller baseholdigt affald eller affald indeholdende toksiner, tungmetaller, olie, fedt, elektrisk og elektronisk affald, udrangerede køretøjer eller plastaffald. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at ulovlig affaldshåndtering udgør en strafbar handling, hvis en sådan adfærd vedrører farligt affald i ikke ubetydelige mængder eller vedrører andet affald, og sådant andet affald forårsager eller sandsynligvis vil forårsage betydelig skade på miljøet eller menneskers sundhed.

(19) Med henblik på den strafbare handling, der indføres ved dette direktiv i forbindelse med ophugning af skibe, der er omfattet af anvendelsesområdet for Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) ([6]) nr. 1257/2013, skal det bemærkes, at forpligtelserne i nævnte forordning efter EU-retten på nuværende tidspunkt kun finder anvendelse på skibsredere som defineret i nævnte forordning.

(20) Med hensyn til vurderingen af om mængden af et relevant produkt eller en relevant råvare, der er forbundet med skovrydning eller skovforringelse som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1115 ([7]), er ubetydelig, kan medlemsstaterne f.eks. tage hensyn til mængden af den relevante råvare eller det relevante produkt udtrykt i nettovægt eller, hvor det er relevant, i volumen eller i antal elementer, eller om omfanget af den pågældende aktivitet er ubetydeligt med hensyn til mængden. Ved en sådan vurdering kan medlemsstaterne også, hvor det er relevant, tage hensyn til andre elementer anført i dette direktiv for visse strafbare handlinger, herunder de pågældende arters bevaringsstatus eller omkostningerne til genopretning af miljøet.

(21) Strafbare handlinger i forbindelse med forsætlig adfærd, der er anført i dette direktiv, kan få katastrofale følger såsom udbredt forurening, industriulykker med alvorlige konsekvenser for miljøet eller omfattende skovbrande. Hvis sådanne strafbare handlinger forårsager ødelæggelse eller omfattende og betydelig skade, som enten er uoprettelig eller langvarig, på et økosystem af betydelig størrelse eller miljømæssig værdi eller på et levested inden for et beskyttet område eller på luftens, eller som forårsager omfattende og betydelig skade, som enten er uoprettelig eller langvarig, på jordens eller vandets kvalitet, bør sådanne strafbare handlinger, der får sådanne katastrofale følger, udgøre kvalificerede strafbare handlinger og derfor straffes med strengere sanktioner end dem, der finder anvendelse i tilfælde af andre strafbare handlinger defineret i dette direktiv. Disse kvalificerede strafbare handlinger kan omfatte adfærd, der kan sammenlignes med »økocid«, som allerede er omfattet af visse medlemsstaters retssystemer, og som drøftes i internationale fora.

(22) Hvis en adfærd efter dette direktiv udgør en strafbar handling, alene hvis den vedrører en ikke ubetydelig mængde svarende til overskridelsen af en forskriftsmæssig tærskel, værdi eller andre obligatoriske parametre, bør en sådan vurdering af, om tærsklen, værdien eller andre parametre er overskredet tage hensyn til bl.a. materialets eller stoffets farlighed og toksicitet, eftersom jo mere farligt eller toksisk materialet eller stoffet er, desto hurtigere vil tærsklen, værdien eller anden parameter være nået, og selv en meget lille mængde af særligt farlige og giftige stoffer eller materialer kan forårsage betydelig skade på miljøet eller menneskers sundhed.

([6]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1257/2013 af 20. november 2013 om ophugning af skibe og ændring af forordning (EF) nr. 1013/2006 og direktiv 2009/16/EF (EUT L 330 af 10.12.2013, s. 1).

([7]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1115 af 31. maj 2023 om tilgængeliggørelse på EU-markedet og eksport fra Unionen af visse råvarer og produkter, der er forbundet med skovrydning og skovforringelse, og om ophævelse af forordning (EU) nr. 995/2010 (EUT L 150 af 9.6.2023, s. 206).

(23) Fremskyndelsen af klimaændringerne, tab af biodiversitet og miljøforringelse kombineret med håndgribelige eksempler på deres ødelæggende virkninger har ført til anerkendelse af den grønne omstilling som det afgørende mål for vor tid og et spørgsmål om lighed mellem generationerne. Når der i dette direktiv for at definere strafbare handlinger anvendes udtryk, som er defineret i Unionens miljøret, for at beskrive ulovlig adfærd, bør sådanne udtryk forstås i betydningen af de tilsvarende definitioner, der er fastsat i de relevante EU-retsakter, der er omfattet af dette direktiv. Dette direktiv bør også omfatte alle EU-retsakter, som ændrer bestemmelser eller krav, der er relevante for beskrivelsen af ulovlig adfærd, der er omfattet af anvendelsesområdet for strafbare handlinger som defineret i dette direktiv. Ved udarbejdelsen af sådanne EU-ændringsretsakter vil det være passende at medtage en henvisning til nærværende direktiv. Når nye typer af ulovlig adfærd, som endnu ikke er omfattet af anvendelsesområdet for de strafbare handlinger defineret i dette direktiv, indføres i Unionens miljøret, bør dette direktiv ændres for at tilføje sådanne nye typer af ulovlig adfærd til dets anvendelsesområde.

(24) Uden at det berører denne dynamiske karakter af dette direktiv, bør Kommissionen regelmæssigt og om nødvendigt overveje, om der er behov for at ændre beskrivelsen i dette direktiv af adfærd, der kan udgøre strafbare handlinger efter dette direktiv. Kommissionen bør også overveje, om der er behov for at definere andre strafbare handlinger, når nye typer ulovlig adfærd, der endnu ikke er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde, indføres i Unionens miljøret.

(25) Dette direktiv bør fastsætte en ikkeudtømmende liste over elementer, som bør tages i betragtning, hvor det er relevant, af de kompetente myndigheder i vurderingen af, om de kvalitative og kvantitative tærskler, der anvendes til at definere strafbare handlinger på miljøområdet, er blevet nået. Fastsættelse af en sådan liste bør lette en sammenhængende anvendelse af dette direktiv og en mere effektiv bekæmpelse af miljøkriminalitet samt skabe retssikkerhed. Sådanne elementer i vurderingen eller anvendelsen af disse bør dog ikke gøre afsløring, efterforskning, retsforfølgning eller domfældelse af straffelovsovertrædelser uforholdsmæssigt vanskelig.

(26) Hvor dette direktiv fastsætter, at en ulovlig adfærd kun udgør en strafbar handling, når den udføres forsætlig og forårsager en persons død, bør begrebet »hensigt« fortolkes i overensstemmelse med national ret under hensyntagen til relevant retspraksis fra Den Europæiske Unions Domstol (»Domstolen«). I forbindelse med dette direktiv kan »hensigt« derfor forstås som hensigten om at forårsage en persons død, eller den kan også omfatte en situation, hvor lovovertræderen, skønt uden at have villet forårsage en persons død alligevel accepterer sandsynligheden herfor, og har handlet eller undladt at handle frivilligt og i strid med en bestemt forpligtelse og derved forårsaget en persons død. Den samme forståelse hvad angår begrebet »hensigt« bør gælde når ulovlig adfærd beskrevet i dette direktiv, der er tilsigtet, forårsager alvorlig personskade eller ødelæggelse af, eller omfattende og betydelig skade, som enten er uoprettelig eller langvarig, på et økosystem af betydelig størrelse eller miljømæssig værdi, på et levested inden for et beskyttet område eller forårsager omfattende og betydelig skade, som enten er uoprettelig eller langvarig, på luftens, jordens eller vandets kvalitet.

(27) For så vidt angår de strafbare handlinger, der er defineret i dette direktiv, bør begrebet »grov uagtsomhed« fortolkes i overensstemmelse med national ret under hensyntagen til relevant retspraksis fra Domstolen. Dette direktiv kræver ikke, at begrebet »grov uagtsomhed« indføres i national ret for hvert element i den strafbare handlings gerningsindhold, f.eks. besiddelse, salg eller udbud til salg, markedsføring og lignende elementer. I sådanne tilfælde er det muligt for medlemsstaterne at beslutte, at begrebet »grov uagtsomhed« er relevant for elementer af den strafbare handling, f.eks. beskyttelsesstatus, en »ubetydelig mængde«, eller »sandsynligheden for«, at adfærden vil forårsage betydelig skade.

(28) I straffesager og retssager bør der tages behørigt hensyn til, om sagen involverer organiserede kriminelle grupper, der arbejder på måder, som har negativ indvirkning på miljøet. Straffesager i forbindelse med miljølovovertrædelser bør behandle korruption, hvidvaskning af penge, cyberkriminalitet og dokumentfalsk og, i forbindelse med forretningsaktiviteter, lovovertræderens hensigt om at maksimere fortjenesten eller spare udgifter. Sådanne former for kriminalitet hænger ofte sammen med alvorlige former for miljøkriminalitet og bør derfor ikke behandles isoleret. De er desuden særligt tilbøjelige til at forårsage betydelig skade på miljøet og menneskers sundhed, herunder ødelæggende virkninger på naturen og lokalsamfundene. Det er desuden særlig bekymrende, at visse strafbare miljølovovertrædelser begås med billigelse eller aktiv støtte fra de kompetente myndigheder eller embedsmænd, der udfører deres offentlige opgaver. I visse tilfælde kan dette endda have form af korruption. Eksempler på en sådan

adfærd er at vende det blinde øje til eller tie stille om overtrædelse af miljøretten efter inspektioner, bevidst undlade at foretage inspektioner eller kontrol, f.eks. med hensyn til, om tilladelsesindehaveren overholder betingelserne i en tilladelse, at støtte beslutninger eller stemme til fordel for udstedelse af ulovlige tilladelser eller udstedelse af forfalskede eller usande positive rapporter.

(29) Anstiftelse og medvirken og tilskyndelse til strafbare handlinger, der begås forsætligt, bør også være strafbart. Et forsøg på at begå en strafbar handling, der forårsager eller sandsynligvis vil forårsage dødsfald eller alvorlig personskade eller forårsager eller sandsynligvis vil forårsage betydelig skade på miljøet eller på anden måde betragtes som særligt skadeligt, bør også udgøre en strafbar handling, når den begås forsætligt. Begrebet »forsøg« fortolkes i overensstemmelse med national ret. Med hensyn til den strafbare handling, der er defineret i dette direktiv vedrørende gennemførelsen af et projekt uden byggetilladelse, idet gennemførelsen af et projekt skal forstås således, at det omfatter påbegyndelse af gennemførelsen af et sådant projekt, f.eks. påbegyndelse af arbejdet med henblik på at forberede jorden til opførelse eller andet arbejde med virkning på miljøet, opregner dette direktiv ikke denne lovovertrædelse blandt de strafbare handlinger, for hvilke et forsøg bør kunne straffes som en strafbar handling.

(30) Sanktionerne for de strafbare handlinger defineret i dette direktiv bør være effektive, have en afskrækkende virkning og stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen. Med henblik herpå bør der fastsættes mindsteniveauer for den maksimale fængselsstraf for fysiske personer. De maksimale fængselsstraffe, der er fastsat i dette direktiv for strafbare handlinger begået af fysiske personer, bør finde anvendelse på i det mindste de alvorligste af sådanne strafbare handlinger. Alle medlemsstaters strafferet indeholder bestemmelser om drab, enten begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed. Medlemsstaterne bør kunne gøre brug af disse generelle bestemmelser, herunder bestemmelser om skærpende omstændigheder, når de gennemfører bestemmelserne i dette direktiv vedrørende strafbare handlinger, der forårsager en persons dødsfald, uanset om de begås forsætligt eller ved grov uagtsomhed.

(31) Accessoriske sanktioner eller foranstaltninger anses ofte for at være mere effektive end finansielle sanktioner, navnlig for juridiske personer. Der bør derfor være mulighed for accessoriske sanktioner eller foranstaltninger i de relevante retssager. Disse sanktioner eller foranstaltninger kan omfatte forpligtelsen til at genoprette miljøet, udelukkelse fra adgang til offentlig finansiering, herunder udbudsprocedurer, tilskud og koncessioner og inddragelse af tilladelser og godkendelser. Dette berører ikke dommeres eller domstoles skønsbeføjelser i straffesager til at pålægge passende sanktioner i de enkelte sager.

(32) Accessoriske sanktioner eller foranstaltninger kan, uden at det berører kravene i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF ([8]), omfatte et krav om at genoprette miljøet, hvis skaden er reversibel, og et krav om at yde erstatning, hvis skaden er uoprettelig, eller lovovertræderen ikke har kapacitet til at foretage en sådan genopretning.

(33) For så vidt som adfærd, der udgør en strafbar miljølovovertrædelse som defineret i dette direktiv, kan tilskrives juridiske personer, bør sådanne juridiske personer holdes strafferetligt ansvarlige for en sådan lovovertrædelse. Med henblik på at nå målene i dette direktiv bør medlemsstater, hvis retsregler indeholder bestemmelser om juridiske personers strafferetlige ansvar, sikre, at deres retsregler indeholder bestemmelser om effektive, afskrækkende og forholdsmæssige strafferetlige sanktionstyper og -niveauer som fastsat i dette direktiv. Medlemsstater, hvis retsregler ikke indeholder bestemmelser om juridiske personers strafferetlige ansvar, bør sikre, at deres retsregler indeholder bestemmelser om effektive, afskrækkende og forholdsmæssige ikkestrafferetlige sanktionstyper og -niveauer med tilsvarende virkning som fastsat i dette direktiv. De maksimale bødeniveauer, der er fastsat i dette direktiv for de deri definerede strafbare handlinger, bør i det mindste finde anvendelse på de alvorligste af sådanne strafbare handlinger. Adfærdens grovhed samt de berørte juridiske personers individuelle, finansielle og øvrige omstændigheder bør tages i betragtning for at sikre, at den pålagte sanktion er effektiv, har afskrækkende virkning og er forholdsmæssig. Medlemsstaterne bør have mulighed for at fastsætte de maksimale bødeniveauer enten som en procentdel af den pågældende juridiske persons samlede omsætning på verdensplan eller som faste beløb. Ved gennemførelsen af dette direktiv bør medlemsstaterne beslutte, hvilken af disse to muligheder de vil anvende.

([8]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader (EUT L 143 af 30.4.2004, s. 56).

(34) Hvis medlemsstaterne ved fastsættelsen af de bøder, der skal pålægges juridiske personer, vælger at anvende kriteriet om en juridisk persons samlede omsætning på verdensplan, bør de beslutte, om de skal beregne omsætningen på grundlag af det regnskabsår, der går forud for det regnskabsår, hvor den strafbare handling blev begået, eller det regnskabsår, der går forud for afgørelsen om at pålægge bøden. Medlemsstaterne bør også overveje at fastsætte regler for de tilfælde, hvor det ikke er muligt at fastsætte en bødes størrelse på grundlag af den juridiske persons samlede omsætning på verdensplan i det regnskabsår, der gik forud for det regnskabsår, hvor den strafbare handling blev begået, eller i det regnskabsår, der gik forud for året for afgørelsen om pålæggelse af bøden. I sådanne tilfælde bør medlemsstaterne kunne tage hensyn til andre kriterier, såsom den samlede omsætning på verdensplan i et andet regnskabsår. Hvis disse regler omfatter fastsættelse af faste bødestørrelser, bør det ikke være nødvendigt, at de maksimale niveauer af disse beløb når de niveauer, der er fastsat i dette direktiv som mindstekravet for de maksimale bødeniveauer i faste bødestørrelser.

(35) Hvis medlemsstaterne vælger et maksimalt niveau for bøder, der fastsættes i faste beløb, bør sådanne niveauer fastsættes i national ret. De højeste niveauer for sådanne bøder bør gælde for de groveste strafbare handlinger, der er defineret i dette direktiv, og som begås af økonomisk stærke juridiske personer. Medlemsstaterne bør kunne fastsætte, hvordan disse højeste bødeniveauer skal beregnes, herunder fastlægge betingelser herfor. Det er vigtigt, at medlemsstaterne regelmæssigt reviderer de bødeniveauer, der fastsættes i faste beløb, under hensyntagen til inflationsrater og andre udsving i pengeværdien i overensstemmelse med procedurerne i deres nationale ret. Medlemsstater, der ikke har euroen som valuta, bør fastsætte maksimale bødeniveauer i deres valuta, som svarer til de i dette direktiv fastsatte niveauer i euro på datoen for dets ikrafttræden. Disse medlemsstater opfordres til regelmæssigt at revidere bødeniveauerne, også med hensyn til udviklingen i vekselkursen.

(36) Fastsættelsen af det maksimale bødeniveau berører ikke dommeres eller domstoles skønsbeføjelser i straffesager til at pålægge passende sanktioner i de enkelte sager. Da dette direktiv ikke fastsætter nogen mindste bødesatser, bør dommerne eller domstolene under alle omstændigheder pålægge passende sanktioner under hensyntagen til den pågældende juridiske persons individuelle, finansielle og øvrige omstændigheder og adfærdens grovhed.

(37) Medlemsstaterne bør sikre, at de strafferetlige eller ikkestrafferetlige sanktioner eller foranstaltninger, der finder anvendelse på juridiske personer, der drages til ansvar for kvalificerede strafbare handlinger som defineret i dette direktiv, er strengere end dem, der finder anvendelse i tilfælde af andre strafbare handlinger som defineret i dette direktiv. Med henblik herpå bør medlemsstaterne i overensstemmelse med deres nationale ret fastsætte et højere niveau for strafferetlige og ikkestrafferetlige bøder end det maksimale bødeniveau, der er fastsat i dette direktiv, eller på anden måde fastsætte strengere sanktioner eller foranstaltninger, herunder strafferetlige eller ikkestrafferetlige sanktioner eller foranstaltninger, eller en kombination heraf.

(38) Det forhold, at juridiske personer drages til ansvar i henhold til dette direktiv, bør ikke være til hinder for, at der indledes en straffesag mod fysiske personer, der begår, anstifter eller medvirker til de strafbare handlinger, der er defineret i dette direktiv. Hvis betingelserne for strafferetligt ansvar er opfyldt, bør sådanne fysiske personer anses for at omfatte bestyrelsesmedlemmer i selskaber.

(39) Det er nødvendigt, at medlemsstaterne overvejer at indføre sanktioner eller foranstaltninger, der udgør et alternativ til fængselsstraf med henblik på at bidrage til miljøets genopretning.

(40) De sanktionsniveauer, der pålægges, bør tilnærmes yderligere, og effektiviteten af sådanne niveauer bør fremmes gennem indførelse af fælles skærpende omstændigheder, der afspejler grovheden af den begåede strafbare handling. Begrebet »skærpende omstændigheder« bør forstås enten som forhold, der giver dommeren mulighed for at idømme strengere straffe for den samme strafbare handling end den straf, der normalt idømmes uden sådanne forhold, eller som muligheden for at behandle flere strafbare handlinger kumulativt og derved øge sanktionsniveauet. Medlemsstaterne er derfor ikke forpligtede til at fastsætte bestemte skærpende omstændigheder, hvis der i national ret allerede er fastsat bestemmelser om særskilte strafbare handlinger, der kan føre til strengere straffe.

(41) Medlemsstaterne bør sikre, at mindst én af de skærpende og formildende omstændigheder, der er fastsat i dette direktiv, fastsættes som en mulig skærpende eller formildende omstændighed i overensstemmelse med gældende regler i deres retssystem. I alle tilfælde bør det ligge inden for dommerens eller domstolens skøn at afgøre, hvorvidt straffen skal skærpes eller mildnes, under hensyntagen til de særlige omstændigheder i den enkelte sag.

(42) Dette direktiv bør ikke berøre de generelle regler og principper i national strafferet om idømmelse eller fuldbyrdelse af straffe i overensstemmelse med de særlige omstændigheder i den enkelte sag. Det bør være muligt for medlemsstaterne at fastsætte de mest hensigtsmæssige typer accessoriske sanktioner eller foranstaltninger. Hvis national ret giver mulighed for at pålægge en forpligtelse til at genoprette miljøet inden for en given periode, forudsat at skaden er reversibel, kræver dette direktiv ikke, at en dommer eller domstol også er ansvarlig for at overvåge opfyldelsen af en sådan forpligtelse. På samme måde bør medlemsstaterne, hvis inddragelsen af tilladelser og godkendelser til at udøve aktiviteter, der har ført til den relevante strafbare handling, kan udgøre en sanktion i henhold til national ret, sikre, at dommere eller domstole enten selv kan pålægge sådanne sanktioner, eller at en anden kompetent myndighed underrettes og kan handle i overensstemmelse med nationale procedureregler.

(43) Dette direktiv bør ikke berøre det civilretlige ansvar i henhold til national ret eller forpligtelsen til i overensstemmelse med EU-retten eller national ret at erstatte skader, der er forvoldt som følge af en given strafbar handling som defineret i dette direktiv.

(44) Offentliggørelse af personoplysninger om dømte personer i retsafgørelser bør kun være muligt i behørigt begrundede undtagelsestilfælde som følge af en vurdering af den enkelte sag, hvor offentlighedens interesse vejes op mod retten til privatlivets fred og beskyttelse af den dømte persons persondata, jf. henholdsvis artikel 7 og 8 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (»chartret«). Offentliggørelsen af disse personoplysninger bør derfor kun være mulig i tilfælde af grove strafbare handlinger, hvor der kræves stærke afskrækkende konsekvenser. Vurderingen fra sag til sag kan tage hensyn til elementer såsom alvoren af den skade, der er påført miljøet, den skade, som fysiske personer har lidt, eller begge, om den strafbare handling er begået gentagne gange i den samme miljøsektor, og om den strafbare handling blev begået af eller til fordel for et stort selskab, der er aktivt i flere medlemsstater, eller af en vigtig markedsaktør i en specifik miljøsektor. Enhver behandling af personoplysninger i forbindelse med dette direktiv bør ske i overensstemmelse med gældende databeskyttelseslovgivning på EU-plan og på nationalt plan, navnlig Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 ([9]) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 ([10]). Denne databeskyttelseslovgivning omfatter en forpligtelse for medlemsstaterne til at fastsætte passende garantier for registreredes rettigheder og frihedsrettigheder, når de offentliggør hele eller en del af den retsafgørelse, der vedrører den begåede strafbare handling, og de pålagte sanktioner eller foranstaltninger. Desuden bør offentliggørelsen af afgørelsen om at pålægge en juridisk person sanktioner eller foranstaltninger anvendes med forbehold af nationale regler for anonymisering af retsafgørelser eller varigheden af offentliggørelsen.

(45) Forpligtelsen fastsat i dette direktiv til at fastsætte strafferetlige sanktioner bør ikke fritage medlemsstaterne fra forpligtelsen til at fastsætte administrative sanktioner og andre foranstaltninger i national ret for overtrædelser af Unionens miljøret.

(46) Medlemsstaterne bør klart definere anvendelsesområdet for den administrative og strafferetlige retshåndhævelse med hensyn til miljølovovertrædelser i overensstemmelse med deres nationale ret. Når de anvender national ret til gennemførelse af dette direktiv, bør medlemsstaterne sikre, at pålæggelsen af strafferetlige og administrative sanktioner er i overensstemmelse med principperne i chartret, herunder forbuddet mod retssager, hvor ne bis in idem-princippet ikke overholdes.

(47) Desuden bør de retlige og administrative myndigheder i medlemsstaterne råde over en række strafferetlige og ikkestrafferetlige sanktioner og andre foranstaltninger, herunder forebyggende foranstaltninger, så de er i stand til at håndtere forskellige typer af kriminel adfærd på en skræddersyet, rettidig, forholdsmæssig og effektiv måde.

([9]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (den generelle forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

([10]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 89).

(48) Hvis strafbare handlinger er af vedvarende karakter, bør de bringes til ophør hurtigst muligt. Medlemsstaterne tilskyndes til at sætte de kompetente myndigheder i stand til at beordre øjeblikkeligt ophør af den ulovlige adfærd eller til at forhindre en sådan adfærd.

(49) Hvis lovovertræderne har opnået økonomisk gevinst, bør sådanne gevinster konfiskeres. Medlemsstaterne bør træffe de nødvendige foranstaltninger til at muliggøre en hensigtsmæssig forvaltning af udbytte og redskaber, som er indefrosset og konfiskeret, i overensstemmelse med karakteren heraf. Medlemsstaterne bør overveje at træffe foranstaltninger, der gør det muligt at anvende konfiskerede formuegoder, hvor det er muligt, til i overensstemmelse med national ret at finansiere genopretning af miljøet, til at afhjælpe eventuelle skader eller til at yde erstatning for miljøskaden.

(50) Medlemsstaterne bør fastsætte regler om forældelsesfrister, der er nødvendige for effektivt at bekæmpe miljøkriminalitet, uden at dette berører nationale regler, der ikke fastsætter forældelsesfrister for efterforskning, retsforfølgning og håndhævelse. Som hovedregel løber en forældelsesfrist fra det tidspunkt, hvor den strafbare handling blev begået. Da dette direktiv fastsætter minimumsregler, kan medlemsstaterne dog fastsætte, at forældelsesfristen begynder at løbe senere, nemlig fra det tidspunkt, hvor den strafbare handling blev afsløret, forudsat at dette tidspunkt for afsløring er blevet klart fastlagt i overensstemmelse med national ret. Det er i henhold til dette direktiv tilladt medlemsstaterne at fastsætte kortere forældelsesfrister end de forældelsesfrister, der er fastsat i dette direktiv, forudsat at det i deres retssystem er muligt at afbryde eller suspendere sådanne kortere forældelsesfrister i tilfælde af handlinger, der kan fastsættes i overensstemmelse med national ret.

(51) I betragtning af navnlig lovovertrædernes mobilitet, den grænseoverskridende karakter af de strafbare handlinger, der er defineret i dette direktiv, og muligheden for at gennemføre grænseoverskridende efterforskning, bør medlemsstaterne fastlægge jurisdiktion med henblik på at bekæmpe sådanne lovovertrædelser effektivt. Medlemsstaterne bør samarbejde med Eurojust, navnlig på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1727 ([11]), i tilfælde, hvor der kan opstå jurisdiktionskonflikter. En given medlemsstat bør fastlægge jurisdiktion for strafbare handlinger, der begås om bord på et skib eller et luftfartøj, der er registreret i den pågældende medlemsstat, eller som fører den pågældende medlemsstats flag, under hensyntagen til relaterede standarder i henhold til relevante internationale konventioner. Dette direktiv bør ikke forpligte medlemsstaterne til første gang at fastlægge en sådan jurisdiktion til at omfatte strafbare handlinger, der, som følge af deres karakter, ikke kan begås om bord på et skib eller et luftfartøj.

(52) Medlemsstaterne bør fastlægge jurisdiktion for strafbare handlinger, der er defineret i dette direktiv, hvor skaden, som indgår i den strafbare handlings gerningsindhold, fandt sted på deres område. I overensstemmelse med national ret og med territorialitetsprincippet kan en medlemsstat fastlægge jurisdiktion for strafbare handlinger, der helt eller delvis er begået på dens område.

(53) For at sikre en vellykket håndhævelse af miljøstrafferetten bør medlemsstaterne for de kompetente myndigheder i forbindelse med strafbare miljølovovertrædelser stille effektive efterforskningsværktøjer til rådighed som dem, der findes i deres nationale ret til bekæmpelse af organiseret kriminalitet eller andre alvorlige strafbare handlinger, hvis og i det omfang anvendelsen af disse værktøjer er hensigtsmæssig og står i et rimeligt forhold til arten og grovheden af de strafbare handlinger, der er fastsat bestemmelser om i national ret. Sådanne værktøjer kan omfatte aflytning af kommunikation, skjult overvågning, herunder elektronisk overvågning, kontrollerede leverancer, overvågning af bankkonti og andre finansielle efterforskningsværktøjer. Disse værktøjer bør anvendes i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og under fuld overholdelse af chartret. Det er bydende nødvendigt, at retten til beskyttelse af personoplysninger respekteres.

(54) Strafbare miljølovovertrædelser skader natur og samfund. Personer, der indberetter overtrædelser af Unionens miljøret, udfører en tjenesteydelse af offentlig interesse og spiller en central rolle med hensyn til at afsløre og forebygge sådanne overtrædelser og dermed beskytte miljøet og velfærden i samfundet. Personer, der er i kontakt med en organisation i forbindelse med deres arbejdsrelaterede aktiviteter, er ofte de første, der får kendskab til trusler mod eller skader på offentlighedens interesser og miljøet. Personer, der indberetter uregelmæssigheder, kaldes

([11]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1727 af 14. november 2018 om Den Europæiske Unions Agentur for Strafferetligt Samarbejde (Eurojust), og om erstatning og ophævelse af Rådets afgørelse 2002/187/RIA (EUT L 295 af 21.11.2018, s. 138).

»whistleblowere«. De potentielle whistleblowere afskrækkes imidlertid ofte fra at give udtryk for deres mistanke eller bekymringer af frygt for repressalier. Sådanne indberettende personer nyder godt af en afbalanceret og effektiv beskyttelse i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1937 ([12]), som omfatter direktiv 2008/99/EF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/123/EF ([13]) inden for sit anvendelsesområde. Efter at direktiv 2008/99/EF og 2009/123/EF er blevet erstattet af nærværende direktiv, bør personer, der indberetter overtrædelser af Unionens miljøret, i medfør af nærværende direktiv fortsat nyde godt af denne beskyttelse fra de medlemsstater, der er bundet af det.

(55) Andre personer end dem, der indberetter overtrædelser af EU-retten i henhold til direktiv (EU) 2019/1937, kan også være i besiddelse af værdifulde oplysninger om potentielle strafbare miljølovovertrædelser. De kan være medlemmer af det berørte lokalsamfund eller medlemmer af samfundet som helhed, der deltager aktivt i beskyttelsen af miljøet. Sådanne personer, der indberetter strafbare miljølovovertrædelser, samt personer, der samarbejder med hensyn til håndhævelsesprocedurer i forbindelse med sådanne lovovertrædelser, bør modtage den nødvendige støtte og bistand i forbindelse med straffesager, således at de ikke stilles ringere i deres samarbejde, men støttes og bistås. De nødvendige støtte- og bistandsforanstaltninger bør være til rådighed for sådanne personer i overensstemmelse med deres proceduremæssige rettigheder i national ret og bør som minimum omfatte alle støtte- og bistandsforanstaltninger, der er til rådighed for personer, som har tilsvarende proceduremæssige rettigheder i straffesager vedrørende andre strafbare handlinger. Disse personer bør i overensstemmelse med deres proceduremæssige rettigheder i national ret også være beskyttet mod at blive retsforfulgt for at indberette sådanne strafbare miljøovertrædelser eller for deres samarbejde i straffesager. Indholdet af de nødvendige støtte- og bistandsforanstaltninger fastlægges ikke i nærværende direktiv og bør fastlægges af medlemsstaterne. Medlemsstaterne er ikke forpligtet til at stille støtte- og bistandsforanstaltninger til rådighed for personer, der er mistænkt eller tiltalt i forbindelse med den pågældende straffesag.

(56) Medlemsstaterne bør vurdere behovet for at gøre det muligt for personer at anmelde strafbare miljølovovertrædelser anonymt, hvis en sådan mulighed ikke allerede eksisterer.

(57) Eftersom miljøet ikke kan repræsentere sig selv som offer i straffesager, bør medlemmer af den berørte offentlighed med henblik på en effektiv håndhævelse have mulighed for at handle på vegne af miljøet som et offentligt gode i overensstemmelse med national ret og med forbehold af de relevante procedureregler.

(58) Dette direktiv forpligter ikke medlemsstaterne til at indføre nye proceduremæssige rettigheder for medlemmer af den berørte offentlighed. Når sådanne proceduremæssige rettigheder for medlemmer af den berørte offentlighed findes i en medlemsstat i tilsvarende situationer vedrørende andre strafbare handlinger end de i nærværende direktiv omhandlede, såsom retten til at deltage i retssager som civil part, bør sådanne proceduremæssige rettigheder dog også indrømmes medlemmer af den berørte offentlighed i sager vedrørende de strafbare miljølovovertrædelser, der er defineret i dette direktiv. Rettighederne for medlemmer af den berørte offentlighed berører ikke ofres rettigheder som fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/29/EU ([14]). Begrebet »medlemmer af den berørte offentlighed« og begrebet »ofre« bør forblive adskilte, og medlemsstaterne bør ikke være forpligtet til at anvende ofres rettigheder på medlemmer af den berørte offentlighed. Nærværende direktiv forpligter ikke medlemsstaterne til at give medlemmer af den berørte offentlighed de proceduremæssige rettigheder i straffesager, som de indrømmer andre kategorier af personer end medlemmer af den berørte offentlighed.

(59) Medlemsstaterne bør træffe passende foranstaltninger såsom oplysnings- og bevidstgørelseskampagner rettet mod relevante interessenter fra såvel den offentlige som den private sektor samt iværksætte forsknings- og uddannelsesprogrammer, der har til formål at mindske strafbare miljølovovertrædelser overordnet set og risikoen for miljøkriminalitet. Hvor det er relevant, bør medlemsstaterne handle i samarbejde med sådanne interessenter. I den forbindelse kan foranstaltninger, der har til formål at forbedre forebyggelsen af strafbare miljølovovertrædelser, omfatte fremme af overholdelses- og due diligence-ordninger, tilskyndelse af virksomheder til at have overvågningsansvarlige, der kan bidrage til at sikre overholdelse af Unionens miljøret, og fremme gennemsigtighed med henblik på at styrke overholdelsen af miljøstrafferetten. Accessoriske sanktioner, der pålægges juridiske personer i henhold til dette direktiv, kan desuden omfatte en forpligtelse for virksomheder til at indføre due

([12]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1937 af 23. oktober 2019 om beskyttelse af personer, der indberetter overtrædelser af EU-retten (EUT L 305 af 26.11.2019, s. 17).

([13]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/123/EF af 21. oktober 2009 om ændring af direktiv 2005/35/EF om forurening fra skibe og om indførelse af sanktioner for overtrædelser (EUT L 280 af 27.10.2009, s. 52).

([14]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/29/EU af 25. oktober 2012 om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 57).

diligence-ordninger, der kan forbedre overholdelsen af miljøstandarder, hvilket også bidrager til at forebygge yderligere strafbare miljølovovertrædelser. Endvidere kan medlemsstaterne overveje at oprette en fond til støtte for forebyggende foranstaltninger for så vidt angår strafbare miljølovovertrædelser og deres ødelæggende konsekvenser.

(60) Mangel på ressourcer og håndhævelsesbeføjelser for nationale myndigheder, der afslører, efterforsker, retsforfølger eller pådømmer strafbare miljølovovertrædelser, skaber hindringer for effektiv forebyggelse og sanktionering af sådanne lovovertrædelser. Manglen på ressourcer kan navnlig forhindre myndighederne i at gribe ind eller begrænse deres håndhævelsesforanstaltninger, hvilket gør det muligt for lovovertrædere at unddrage sig ansvar eller at få en straf, der ikke står i forhold til den strafbare handlings grovhed. Der bør derfor fastsættes minimumskriterier vedrørende ressourcer og håndhævelsesbeføjelser.

(61) Hvis håndhævelseskæden skal fungere effektivt, afhænger det af en række specialisters færdigheder. Da kompleksiteten af de udfordringer, der er forbundet med strafbare miljølovovertrædelser, og den tekniske karakter af sådanne lovovertrædelser kræver en tværfaglig tilgang, er det nødvendigt med en høj grad af juridisk viden og teknisk ekspertise, økonomisk støtte samt et højt uddannelses- og specialiseringsniveau hos alle relevante kompetente myndigheder. Medlemsstaterne bør tilbyde uddannelse, der er relevant for funktionen af dem, der er ansvarlige for at afsløre, efterforske, retsforfølge eller pådømme miljøkriminalitet. Hvor det er relevant, bør medlemsstaterne under hensyntagen til deres forfatningsmæssige traditioner og strukturen i deres retssystemer samt andre omstændigheder, herunder den pågældende medlemsstats størrelse, vurdere behovet for at øge sådanne myndigheders specialiseringsgrad inden for strafbare miljølovovertrædelser i overensstemmelse med national ret. Hvis den pågældende medlemsstat er lille og kun har et begrænset antal kompetente myndigheder, kan det i vurderingen konkluderes, at specialisering i betragtning af dette begrænsede antal ikke er mulig eller tilrådelig. For at maksimere håndhævelseskædens professionalisme og effektivitet bør medlemsstaterne navnlig også overveje at udpege specialiserede efterforskningsenheder, anklagere og dommere til at behandle miljøstraffesager. De almindelige straffedomstole kan åbne mulighed for specialiserede dommerkollegier. Der bør stilles teknisk ekspertise til rådighed for alle relevante håndhævende myndigheder.

(62) For at sikre et effektivt, integreret og sammenhængende håndhævelsessystem, der omfatter administrative, civilretlige og strafferetlige foranstaltninger, bør medlemsstaterne tilrettelægge internt samarbejde og kommunikation mellem alle deres kompetente myndigheder involveret i administrativ og strafferetlig håndhævelse, herunder alle myndigheder, der udøver forebyggende, strafferetlige og afhjælpende funktioner.

(63) I overensstemmelse med gældende regler bør medlemsstaterne også samarbejde med hinanden gennem EU-agenturer, navnlig Eurojust og Europol, samt med EU-organer, herunder Den Europæiske Anklagemyndighed og Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig, inden for deres respektive kompetenceområder. Uden at det berører reglerne om grænseoverskridende samarbejde og gensidig retshjælp i straffesager bør et sådant samarbejde findes for at sikre en effektiv indsats mod de strafbare handlinger, der er defineret i dette direktiv, og det bør omfatte teknisk og operationel bistand, der ydes, hvor det er passende, fra Eurojust til de nationale kompetente myndigheder, som der er behov for, for at disse myndigheder kan koordinere deres efterforskninger. Kommissionen kan, hvor det er relevant, yde bistand. En sådan bistand bør ikke indebære, at Kommissionen deltager i de nationale kompetente myndigheders efterforskning eller retsforfølgning af individuelle straffesager og bør ikke forstås således, at den omfatter finansiel støtte eller nogen anden budgetmæssig forpligtelse fra Kommissionens side.

(64) Medlemsstaterne bør sikre, at oplysninger om personer, der er dømt for de strafbare handlinger, der er defineret i dette direktiv, udveksles mellem de nationale kompetente myndigheder i overensstemmelse med Rådets rammeafgørelse 2009/315/JHA ([15]).

(65) For at sikre en sammenhængende tilgang til bekæmpelse af miljøkriminalitet bør medlemsstaterne vedtage, offentliggøre, gennemføre og regelmæssigt revidere en national strategi for bekæmpelse af strafbare miljølovovertrædelser og fastsætte mål, prioriteter og de tilsvarende foranstaltninger og nødvendige ressourcer. Denne nationale strategi bør navnlig omhandle målene og prioriteterne for den nationale politik på området for miljøkriminalitet, metoderne til koordinering og samarbejde mellem de kompetente myndigheder, procedurerne og mekanismerne for regelmæssig overvågning og evaluering af de opnåede resultater samt bistanden fra europæiske netværk, der arbejder med spørgsmål, som er af direkte relevans for bekæmpelsen af strafbare miljølovovertrædelser

([15]) Rådets rammeafgørelse 2009/315/RIA af 26. februar 2009 om tilrettelæggelsen og indholdet af udvekslinger af oplysninger fra strafferegistre mellem medlemsstaterne (EUT L 93 af 7.4.2009, s. 23).

og relaterede overtrædelser. Det bør være muligt for medlemsstaterne at fastlægge et passende format for denne strategi, som kan tage hensyn til deres forfatningsmæssige traditioner med hensyn til magtens tredeling og kompetencer, og som kan være enten sektorbestemt eller en del af et bredere strategisk dokument. Uanset om medlemsstaterne påtænker at vedtage én eller flere strategier, bør disses overordnede indhold omfatte hele medlemsstatens område.

(66) For effektivt at kunne bekæmpe de strafbare miljølovovertrædelser, der er defineret i dette direktiv, er det nødvendigt, at de kompetente myndigheder i medlemsstaterne indsamler nøjagtige, sammenhængende og sammenlignelige statistiske data om disse lovovertrædelser. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at der findes et passende system til registrering, fremstilling og fremsendelse af eksisterende statistiske data om de lovovertrædelser, der er defineret i dette direktiv. Disse statistiske data bør anvendes af medlemsstaterne til brug for den strategiske og operationelle planlægning af håndhævelsesaktiviteter, til analyse af omfanget af og tendenserne forbundet med strafbare miljølovovertrædelser samt til at informere borgerne. Medlemsstaterne bør fremsende relevante statistiske data til Kommissionen om sager vedrørende miljøkriminalitet, hentet fra data, der allerede findes på centraliseret eller decentraliseret niveau inden for hele medlemsstaten. Kommissionen bør regelmæssigt vurdere og i en rapport offentliggøre resultaterne af dens vurderinger på grundlag af de statistiske data, som medlemsstaterne fremsender.

(67) De statistiske data, der fremsendes i henhold til dette direktiv om strafbare miljølovovertrædelser, bør være sammenlignelige mellem medlemsstaterne og uddrages på grundlag af fælles minimumsstandarder. For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af dette direktiv bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser til at fastlægge standardformatet for fremsendelsen af statistiske data. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 ([16]).

(68) Standardformatet for fremsendelsen til Kommissionen af statistiske data om sanktionstyper og -niveauer, herunder oplysninger om de relaterede kategorier af lovovertrædelser, i overensstemmelse med dette direktiv bør fastlægges efter den udvalgsprocedure, der er omhandlet i dette direktiv.

(69) I medfør af artikel 1 og 2 og artikel 4a, stk. 1, i protokol nr. 21 om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling, for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, der er knyttet som bilag til TEU og til TEUF, og med forbehold af artikel 4 i samme protokol, deltager Irland ikke i vedtagelsen af dette direktiv, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Irland.

(70) I medfør af artikel 1 og 2 i protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til TEU og til TEUF, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af dette direktiv, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark.

(71) Dette direktiv har til formål at ændre og udvide bestemmelserne i direktiv 2008/99/EF. Da de ændringer, der skal foretages, er væsentlige både med hensyn til antal og art, bør direktiv 2008/99/EF af klarhedshensyn erstattes i sin helhed for de medlemsstater, der er bundet af nærværende direktiv.

(72) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/35/EF ([17]) blev suppleret af direktiv 2009/123/EF med bestemmelser om strafbare handlinger og sanktioner for udtømning af forurenende stoffer fra skibe. Sådanne lovovertrædelser og sanktioner bør være omfattet af nærværende direktivs anvendelsesområde. For de medlemsstater, der er bundet af nærværende direktiv, bør direktiv 2009/123/EF derfor erstattes. Denne erstatning bør ikke berøre disse medlemsstaters forpligtelse med hensyn til datoen for gennemførelse af nævnte direktiv i national ret. For så vidt angår de medlemsstater, der er bundet af nærværende direktiv, bør henvisninger til de bestemmelser i direktiv 2005/35/EF, der er tilføjet eller erstattet ved direktiv 2009/123/EF, derfor betragtes som henvisninger til nærværende direktiv. De medlemsstater, der ikke er bundet af nærværende direktiv, bør forblive bundet af direktiv 2005/35/EF som ændret ved direktiv 2009/123/EF.

([16]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

([17]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/35/EF af 7. september 2005 om forurening fra skibe og om indførelse af sanktioner, herunder strafferetlige sanktioner, for ulovlig forurening (EUT L 255 af 30.9.2005, s. 11).

(73) Målene for dette direktiv, nemlig at fastsætte fælles definitioner af strafbare miljølovovertrædelser og adgang til effektive, afskrækkende og forholdsmæssige strafferetlige sanktioner for alvorlige lovovertrædelser, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan bl.a. på grund af den grænseoverskridende skade, som den pågældende ulovlige adfærd kan forårsage på miljøet, og på grund af den nødvendige handlings omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i TEU. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

(74) Forpligtelserne i henhold til dette direktiv berører ikke EU-retten om proceduremæssige rettigheder i straffesager, og medlemsstaterne bør sikre, at mistænktes eller tiltaltes proceduremæssige rettigheder i straffesager respekteres fuldt ud.

(75) Dette direktiv respekterer de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, som navnlig anerkendes i chartret, herunder beskyttelse af personoplysninger, ytrings- og informationsfrihed, friheden til at oprette og drive egen virksomhed, adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol, uskyldsformodningen og retten til et forsvar, legalitetsprincippet og princippet om proportionalitet mellem strafbare handlinger og straf samt retten til ikke at blive retsforfulgt eller straffet to gange for samme lovovertrædelse. Dette direktiv søger at sikre fuld overholdelse af disse rettigheder og principper og bør gennemføres i overensstemmelse hermed —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1

Genstand

Dette direktiv fastsætter minimumsregler med hensyn til definitionen af strafbare handlinger og sanktioner for at beskytte miljøet mere effektivt såvel som med hensyn til foranstaltninger til forebyggelse og bekæmpelse af miljøkriminalitet og effektiv håndhævelse af Unionens miljøret.

Artikel 2

Definitioner

1. De begreber, der anvendes i dette direktiv til at beskrive den adfærd, der er anført i artikel 3, stk. 2, skal, hvor det er relevant, fortolkes i overensstemmelse med definitionerne i EU-retten som omhandlet i artikel 3, stk. 1, litra a).

2. I dette direktiv forstås ved:

a) »juridisk person«: enhver retlig enhed, der har denne status i henhold til gældende national ret, dog ikke stater eller offentlige organer under udøvelsen af offentligretlige beføjelser samt offentligretlige internationale organisationer

b) »levested inden for et beskyttet område«: alle levesteder for arter, for hvilke et område er klassificeret som særligt beskyttet område i henhold til artikel 4, stk. 1 eller 2, i direktiv 2009/147/EF, eller alle naturtyper eller levesteder for arter, for hvilke en lokalitet er udpeget som særligt bevaringsområde i henhold til artikel 4, stk. 4, i direktiv 92/43/EØF, eller for hvilke en lokalitet er opført som en lokalitet af fællesskabsbetydning i henhold til artikel 4, stk. 2, i direktiv 92/43/EØF

c) »økosystem«: et dynamisk system af plante-, dyre-, svampe- og mikroorganismesamfund og disses abiotiske miljø, der vekselvirker som en funktionel enhed, og som omfatter naturtyper, levesteder for arter og artsbestande.

Artikel 3

Strafbare handlinger

1. Medlemsstaterne sikrer, at den adfærd, der er anført i denne artikels stk. 2 og 3, når den er forsætlig, og at den adfærd, der er omhandlet i denne artikels stk. 4, når den som minimum er udført ved grov uagtsomhed, udgør en strafbar handling, hvis den pågældende adfærd er ulovlig.

I forbindelse med dette direktiv er en adfærd ulovlig, hvis den overtræder:

a) EU-ret, der bidrager til at forfølge et af målene for Unionens miljøpolitik, jf. artikel 191, stk. 1, i TEUF, eller

b) en lov eller administrativ bestemmelse i en medlemsstat eller en afgørelse truffet af en kompetent myndighed i en medlemsstat til gennemførelse af den EU-ret, der er omhandlet i litra a).

En sådan adfærd er ulovlig, selv hvor den udføres i henhold til en tilladelse udstedt af en kompetent myndighed i en medlemsstat, hvis denne tilladelse er opnået på svigagtig vis eller ved korruption, afpresning eller tvang, eller hvis denne tilladelse er i åbenbar strid med relevante materielle retlige krav.

2. Medlemsstaterne sikrer, at følgende adfærd udgør en strafbar handling, når den er ulovlig og forsætlig:

a) udledning, emission eller tilførsel af et kvantum materialer eller stoffer, energi eller af ioniserende stråling til luft, jord eller vand, der forårsager eller sandsynligvis vil forårsage dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet eller betydelig skade på et økosystem, dyr eller planter

b) markedsføring, der er i strid med et forbud eller et andet krav, som har til formål at beskytte miljøet, af et produkt, hvis anvendelse i større omfang, dvs. flere brugeres anvendelse af produktet, uanset deres antal, medfører udledning, emission eller tilførsel af et kvantum materialer eller stoffer eller af ioniserende stråling til luft, jord eller vand, og forårsager eller sandsynligvis vil forårsage dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet eller betydelig skade på et økosystem, dyr eller planter

c) fremstilling, markedsføring eller tilgængeliggørelse på markedet, eksport eller anvendelse af stoffer, enten som sådan, i blandinger eller i artikler, herunder deres inkorporering i artikler, når en sådan adfærd forårsager eller sandsynligvis vil forårsage dødsfald eller alvorlig personskade, betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet eller betydelig skade på et økosystem, dyr eller planter og

   i) er underlagt begrænsninger i henhold til afsnit VIII i og bilag XVII til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 ([18])

   ii) er forbudt i henhold til afsnit VII i forordning (EF) nr. 1907/2006

   iii) er i strid med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 ([19])

   iv) er i strid med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 528/2012 ([20])

   v) er i strid med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 ([21]) eller

([18]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF (EUT L 396 af 30.12.2006, s. 1).

([19]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 af 21. oktober 2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler og om ophævelse af Rådets direktiv 79/117/EØF og 91/414/EØF (EUT L 309 af 24.11.2009, s. 1).

([20]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 528/2012 af 22. maj 2012 om tilgængeliggørelse på markedet og anvendelse af biocidholdige produkter (EUT L 167 af 27.6.2012, s. 1).

([21]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring og ophævelse af direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og om ændring af forordning (EF) nr. 1907/2006 (EUT L 353 af 31.12.2008, s. 1).

vi) er forbudt i henhold til bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1021 ([22])

d) fremstilling, anvendelse, oplagring, import eller eksport af kviksølv, kviksølvforbindelser, kviksølvblandinger og produkter tilsat kviksølv, når en sådan adfærd er i strid med kravene i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/852 ([23]) og forårsager eller sandsynligvis vil forårsage dødsfald eller alvorlig personskade, betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet eller betydelig skade på et økosystem, dyr eller planter

e) gennemførelse af projekter i henhold til artikel 1, stk. 2, litra a), som omhandlet i artikel 4, stk. 1 og 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU ([24]), når en sådan adfærd udføres uden byggetilladelse og forårsager eller sandsynligvis vil forårsage betydelig skade på luftens eller jordens kvalitet eller vandets kvalitet eller tilstand eller betydelig skade på et økosystem, dyr eller planter

f) indsamling, transport eller behandling af affald, tilsyn med sådanne aktiviteter og efterbehandling af deponeringsanlæg, herunder handlinger udført som forhandler eller mægler, når en sådan adfærd:

i) vedrører farligt affald som defineret i artikel 3, nr. 2), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF ([25]) og vedrører en ikke ubetydelig mængde af sådant affald, eller

ii) vedrører andet affald end det, der er omhandlet i nr. i), og forårsager eller sandsynligvis vil forårsage dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet eller betydelig skade på et økosystem, dyr eller planter

g) overførsel af affald i henhold til artikel 2, nr. 26), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1157 ([26]), når en sådan adfærd vedrører en ikke ubetydelig mængde, uanset om det sker i en enkelt overførsel eller i flere overførsler, der ser ud til at være indbyrdes forbundet

h) ophugning af skibe, der er omfattet af anvendelsesområdet for forordning (EU) nr. 1257/2013, når en sådan adfærd er i strid med de krav, der er omhandlet i nævnte forordnings artikel 6, stk. 2, litra a),

i) udtømning fra skibe af forurenende stoffer, der er omfattet af artikel 3 i direktiv 2005/35/EF, i et af de områder, der er omhandlet i nævnte direktivs artikel 3, stk. 1, medmindre en sådan udtømning fra skibe opfylder betingelserne for undtagelser i nævnte direktivs artikel 5, og som forårsager eller sandsynligvis vil forårsage forringelse af vandkvaliteten eller skade på havmiljøet

([22]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1021 af 20. juni 2019 om persistente organiske miljøgifte (EUT L 169 af 25.6.2019, s. 45).

([23]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/852 af 17. maj 2017 om kviksølv og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1102/2008 (EUT L 137 af 24.5.2017, s. 1).

([24]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (EUT L 26 af 28.1.2012, s. 1).

([25]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver (EUT L 312 af 22.11.2008, s. 3).

([26]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1157 af 11. april 2024 om overførsel af affald og om ændring af forordning (EU) nr. 1257/2013 og (EU) 2020/1056 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1013/2006 (EUT L, 2024/1157, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1157/oj).

j) drift eller lukning af et anlæg, hvor der udføres en farlig aktivitet, eller hvor der opbevares eller anvendes farlige stoffer eller blandinger, når en sådan adfærd og en sådan farlig aktivitet, et sådant farligt stof eller en sådan farlig blanding er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/18/EU ([27]) eller af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU ([28]), og en sådan adfærd forårsager eller sandsynligvis vil forårsage dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet eller betydelig skade på et økosystem, dyr eller planter

k) opførelse, drift og demontering af et anlæg, når en sådan adfærd og et sådant anlæg er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/30/EU ([29]), og en sådan adfærd forårsager eller sandsynligvis vil forårsage dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet eller betydelig skade på et økosystem, dyr eller planter

l) fremstilling, produktion, forarbejdning, håndtering, anvendelse, opbevaring, oplagring, transport, import, eksport eller bortskaffelse af radioaktivt materiale eller radioaktive stoffer, når en sådan adfærd og sådant materiale eller sådanne stoffer er omfattet af Rådets direktiv 2013/59/Euratom ([30]), 2014/87/Euratom ([31]) eller 2013/51/Euratom ([32]), og en sådan adfærd forårsager eller sandsynligvis vil forårsage dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet eller betydelig skade på et økosystem, dyr eller planter

m) indvinding af overfladevand eller grundvand i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF ([33]), når en sådan adfærd forårsager eller sandsynligvis vil forårsage betydelig skade på overfladevandområders økologiske tilstand eller økologiske potentiale eller på grundvandsforekomsters kvantitative tilstand

n) nedslagning, destruktion, indsamling, besiddelse, salg eller udbud til salg af en eller flere enheder af vilde dyre- eller plantearter, der er opført i bilag IV eller V (når arter i bilag V er omfattet af de samme foranstaltninger som dem, der er vedtaget for arter i bilag IV) til Rådets direktiv 92/43/EØF ([34]) og af en eller flere enheder af de arter, der er omhandlet i artikel 1 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF ([35]), undtagen i tilfælde, hvor en sådan adfærd vedrører en ubetydelig mængde af sådanne enheder

o) handel med en eller flere enheder, eller dele eller produkter heraf, af vilde dyre- eller plantearter, der er opført i bilag A og B til Rådets forordning (EF) nr. 338/97 ([36]), og import af en eller flere enheder, eller dele eller produkter heraf, af sådanne arter, der er opført i bilag C til nævnte forordning, medmindre en sådan adfærd vedrører en ubetydelig mængde af sådanne enheder

([27]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/18/EU af 4. juli 2012 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer og om ændring og efterfølgende ophævelse af Rådets direktiv 96/82/EF (EUT L 197 af 24.7.2012, s. 1).

([28]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (EUT L 334 af 17.12.2010, s. 17).

([29]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/30/EU af 12. juni 2013 om sikkerheden i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter og om ændring af direktiv 2004/35/EF (EUT L 178 af 28.6.2013, s. 66).

([30]) Rådets direktiv 2013/59/Euratom af 5. december 2013 om fastlæggelse af grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse mod de farer, som er forbundet med udsættelse for ioniserende stråling og om ophævelse af direktiv 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom og 2003/122/Euratom (EUT L 13 af 17.1.2014, s. 1).

([31]) Rådets direktiv 2014/87/Euratom af 8. juli 2014 om ændring af direktiv 2009/71/Euratom om EF-rammebestemmelser for nukleare anlægs nukleare sikkerhed (EUT L 219 af 25.7.2014, s. 42).

([32]) Rådets direktiv 2013/51/Euratom af 22. oktober 2013 om krav om beskyttelse af befolkningens sundhed med hensyn til radioaktive stoffer i drikkevand (EUT L 296 af 7.11.2013, s. 12).

([33]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (EFT L 327 af 22.12.2000, s. 1).

([34]) Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (EFT L 206 af 22.7.1992, s. 7).

([35]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (EUT L 20 af 26.1.2010, s. 7).

([36]) Rådets forordning (EF) nr. 338/97 af 9. december 1996 om beskyttelse af vilde dyr og planter ved kontrol af handelen hermed (EFT L 61 af 3.3.1997, s. 1).

p) markedsføring eller tilgængeliggørelse på EU-markedet eller eksport fra EU-markedet af relevante råvarer eller relevante produkter, i strid med forbuddet i artikel 3 i forordning (EU) 2023/1115, medmindre en sådan adfærd vedrører en ubetydelig mængde

q) enhver adfærd, der forårsager forringelse af et levested inden for et beskyttet område eller forstyrrelse af dyrearter som omhandlet i bilag II, litra a), til direktiv 92/43/EØF inden for et beskyttet område som omhandlet i nævnte direktivs artikel 6, stk. 2, når en sådan forringelse eller forstyrrelse er betydelig.

r) indførsel på Unionens område, markedsføring, hold, opdræt, transport, anvendelse, bytte, reproduktion, dyrkning, udsætning i miljøet eller spredning af invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan, når en sådan adfærd overtræder:

i) de restriktioner, der er fastsat i artikel 7, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 ([37]) og forårsager eller sandsynligvis vil forårsage dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet eller betydelig skade på et økosystem, dyr eller planter, eller

ii) en betingelse for tilladelse udstedt i henhold til artikel 8 i forordning (EU) nr. 1143/2014 eller af en tilladelse, der er givet i henhold til nævnte forordnings artikel 9, og forårsager eller sandsynligvis vil forårsage dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet eller betydelig skade på et økosystem, dyr eller planter

s) fremstilling, markedsføring, import, eksport, anvendelse eller frigivelse af ozonlagsnedbrydende stoffer, enten alene eller som blandinger, som omhandlet i artikel 2, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/590 ([38]), eller fremstilling, markedsføring, import, eksport eller anvendelse af produkter og udstyr og dele heraf, der indeholder ozonlagsnedbrydende stoffer, eller hvis funktion er afhængig af disse stoffer som omhandlet i nævnte forordnings artikel 2, litra b)

t) produktion, markedsføring, import, eksport, anvendelse eller frigivelse af fluorholdige drivhusgasser, enten alene eller som blandinger, som omhandlet i artikel 2, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/573 ([39]), eller fremstilling, markedsføring, import, eksport eller anvendelse af produkter og udstyr og dele heraf, der indeholder fluorholdige drivhusgasser, eller hvis funktion er afhængig af disse gasser som omhandlet i nævnte forordnings artikel 2, litra b), eller ibrugtagning af sådanne produkter og udstyr.

3. Medlemsstaterne sikrer, at strafbare handlinger i forbindelse med den adfærd, der er anført i stk. 2, udgør kvalitative strafbare handlinger, hvis en sådan adfærd forårsager:

a) ødelæggelse eller omfattende og betydelig skade, som enten er uoprettelig eller langvarig, på et økosystem af betydelig størrelse eller miljømæssig værdi, på et levested inden for et beskyttet område, eller

b) omfattende og betydelig skade, som enten er uoprettelig eller langvarig på luftens, jordens eller vandets kvalitet.

4. Medlemsstaterne sikrer, at den adfærd, der er anført i stk. 2, litra a)-d), litra f) og g), litra i)-q), litra r), nr. ii), og litra s) og t), udgør en strafbar handling, når denne adfærd er ulovlig og som minimum begås ved grov uagtsomhed.

([37]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 af 22. oktober 2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter (EUT L 317 af 4.11.2014, s. 35).

([38]) Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2024/590 af 7. februar 2024 om stoffer, der nedbryder ozonlaget, og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1005/2009 (EUT L, 2024/590, 20.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/590/oj).

([39]) Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2024/573 af 7. februar 2024 om fluorholdige drivhusgasser, om ændring af direktiv (EU) 2019/1937 og om ophævelse af forordning (EU) nr. 517/2014 (EUT L, 2024/573, 20.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/573/oj).

5. Ud over strafbare handlinger i forbindelse med den adfærd, der er anført i stk. 2, kan medlemsstaterne for at beskytte miljøet fastsætte bestemmelser om yderligere strafbare handlinger i overensstemmelse med deres nationale ret.

6. Medlemsstaterne sikrer med henblik på at vurdere, om skaden eller den sandsynlige skade er betydelig, for så vidt angår en adfærd, der er anført i stk. 2, litra a)-e), litra f), nr. ii), litra j)-m) og litra r), at et eller flere af følgende elementer tages i betragtning, hvis det er relevant:

a) det berørte miljøs hidtidige tilstand

b) om skaden er langvarig, mellemlang eller kort

c) skadens omfang

d) skadens reversibilitet.

7. Medlemsstaterne sikrer med henblik på at vurdere, om adfærd, der er anført i stk. 2, litra a)-e), litra f), nr. ii), og litra i)-m) og litra r), sandsynligvis vil forårsage skade på luftens eller jordens kvalitet eller vandets kvalitet eller tilstand eller på et økosystem, dyr eller planter, at et eller flere af følgende elementer tages i betragtning, hvis det er relevant:

a) adfærden vedrører en aktivitet, der anses for risikobetonet eller farlig for miljøet eller menneskers sundhed og kræver en tilladelse, som ikke er opnået eller overholdt

b) i hvilket omfang en forskriftsmæssig tærskel, værdi eller et andet obligatorisk parameter, der er fastsat i EU-ret eller national ret, der er omhandlet i stk. 1, andet afsnit, litra a) og b), eller i en tilladelse, der er udstedt for den pågældende aktivitet, overskrides

c) om materialet eller stoffet er klassificeret som farligt, risikabelt eller på anden måde opført som skadeligt for miljøet eller menneskers sundhed.

8. Medlemsstaterne sikrer ved vurderingen af, om en mængde er ubetydelig eller ikke ubetydelig i forbindelse med stk. 2, litra f), nr. i), og litra g), litra n), o) og p), at et eller flere af følgende elementer tages i betragtning, hvis det er relevant:

a) antallet af berørte genstande

b) i hvilket omfang en forskriftsmæssig tærskel, værdi eller en anden obligatorisk parameter, der er fastsat i EU-ret eller national ret, der er omhandlet i stk. 1, andet afsnit, litra a) og b), er overskredet

c) den pågældende dyre- eller plantearts bevaringsstatus

d) omkostningerne ved genopretning af miljøet, når det er praktisk muligt at vurdere disse omkostninger.

Artikel 4

Anstiftelse, medvirken og tilskyndelse samt forsøg

1. Medlemsstaterne sikrer, at anstiftelse, medvirken og tilskyndelse til at begå en strafbar handling, der er omfattet af artikel 3, stk. 2 og 3, udgør en strafbar handling.

2. Medlemsstaterne sikrer, at forsøg på at begå en strafbar handling, der er omfattet af artikel 3, stk. 2, litra a)-d), litra f) og g), litra i)-m), litra o), p), r), s) og t), udgør en strafbar handling.

Artikel 5

Sanktioner over for fysiske personer

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at strafbare handlinger, der er omhandlet i artikel 3 og 4, kan straffes med strafferetlige sanktioner, som er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning.

2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at:

a) strafbare handlinger, der er omfattet af artikel 3, stk. 2, litra a)-d), og litra f), j), k), l) og r), kan straffes med en maksimal fængselsstraf på mindst ti år, hvis de forårsager, at en eller flere personer dør

b) strafbare handlinger, der er omfattet af artikel 3, stk. 3, kan straffes med en maksimal fængselsstraf på mindst otte år

c) strafbare handlinger, der er omfattet af artikel 3, stk. 4, hvor nævnte stykke henviser til artikel 3, stk. 2, litra a)-d), og litra f), j), k) og litra l), kan straffes med en maksimal fængselsstraf på mindst fem år, hvis de forårsager, at en eller flere personer dør

d) strafbare handlinger, der er omfattet af artikel 3, stk. 2, litra a)-l), og litra p), s) og t), kan straffes med en maksimal fængselsstraf på mindst fem år

e) strafbare handlinger, der er omfattet af artikel 3, stk. 2, litra m), n), o), q) og r), kan straffes med en maksimal fængselsstraf på mindst tre år.

3. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at fysiske personer, der har begået de i artikel 3 og 4 omhandlede strafbare handlinger, kan pålægges accessoriske strafferetlige eller ikkestrafferetlige sanktioner eller foranstaltninger, som kan omfatte:

a) en forpligtelse til at:

i) genoprette miljøet inden for en given frist, hvis skaden er reversibel, eller

ii) betale erstatning for skaden på miljøet, hvis skaden er uoprettelig, eller lovovertræderen ikke er i stand til at foretage en sådan genopretning

b) bøder, der står i et rimeligt forhold til grovheden af adfærden og til den pågældende fysiske persons individuelle, økonomiske og andre omstændigheder, og som, hvor det er relevant, fastsættes under behørig hensyntagen til alvoren og varigheden af den skade, der er forvoldt på miljøet, og til de økonomiske fordele, der er opnået ved lovovertrædelsen

c) udelukkelse fra adgang til offentlig finansiering, herunder udbudsprocedurer, tilskud, koncessioner og licenser

d) udelukkelse fra hos en juridisk person at beklæde en ledende stilling af samme art, som blev brugt til at begå den pågældende strafbare handling

e) inddragelse af tilladelser og godkendelser til at udøve aktiviteter, der har ført til den relevante strafbare handling

f) midlertidige forbud mod at kandidere til offentlige hverv

g) hvis det er i offentlighedens interesse, efter en vurdering fra sag til sag, offentliggørelse af hele eller en del af den retsafgørelse, der vedrører den strafbare handling, der er begået, og de pålagte sanktioner eller foranstaltninger, som kun må indeholde domfældtes personoplysninger i behørigt begrundede undtagelsestilfælde.

Artikel 6

Juridiske personers ansvar

1. Medlemsstaterne sikrer, at juridiske personer kan drages til ansvar for de strafbare handlinger, der er omhandlet i artikel 3 og 4, hvis sådanne strafbare handlinger begås til fordel for disse juridiske personer af en person, der beklæder en ledende stilling hos den pågældende juridiske person, og som handler enten på egen hånd eller som en del af den juridiske persons organisation, på grundlag af:

a) en beføjelse til at repræsentere den juridiske person

b) en bemyndigelse til at træffe beslutninger på den juridiske persons vegne, eller

c) en bemyndigelse til at udøve intern kontrol hos den juridiske person.

2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at en juridisk person kan drages til ansvar, når manglende tilsyn eller kontrol fra en i stk. 1 omhandlet persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå en af de i artikel 3 og 4 omhandlede strafbare handlinger til fordel for den juridiske person.

3. Juridiske personers ansvar i henhold til denne artikels stk. 1 og 2 udelukker ikke strafferetlig forfølgning af fysiske personer, der begår, anstifter til eller medvirker i de i artikel 3 og 4 omhandlede strafbare handlinger.

Artikel 7

Sanktioner for juridiske personer

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at juridiske personer, der drages til ansvar i henhold til artikel 6, stk. 1 eller 2, kan straffes med strafferetlige eller ikkestrafferetlige sanktioner eller foranstaltninger, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning.

2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at sanktioner over for juridiske personer, der drages til ansvar i henhold til artikel 6, stk. 1 eller 2, for de strafbare handlinger, der er omhandlet i artikel 3 og 4, omfatter strafferetlige eller ikkestrafferetlige bøder og kan omfatte ikkestrafferetlige sanktioner eller foranstaltninger såsom:

a) en forpligtelse til at:

   i) genoprette miljøet inden for en given frist, hvis skaden er reversibel, eller

   ii) betale erstatning for skaden på miljøet, hvis skaden er uoprettelig, eller lovovertræderen ikke er i stand til at foretage en sådan genopretning

b) udelukkelse fra offentlige ydelser eller tilskud

c) udelukkelse fra adgang til offentlig finansiering, herunder udbudsprocedurer, tilskud, koncessioner og licenser

d) midlertidigt eller varigt forbud mod at udøve forretningsaktiviteter

e) inddragelse af tilladelser og godkendelser til at udøve aktiviteter, der har ført til den relevante strafbare handling

f) anbringelse under retsligt tilsyn

g) tvangsopløsning efter retskendelse

h) lukning af de forretningssteder, der er blevet brugt til at begå lovovertrædelsen

i) en forpligtelse til at indføre due diligence-ordninger for at forbedre overholdelsen af miljøstandarder

j) hvis det er i offentlighedens interesse, offentliggørelse af hele eller dele af den retsafgørelse, der vedrører den strafbare handling, der er begået, og de sanktioner eller foranstaltninger, der er pålagt, uden at dette berører reglerne om privatlivets fred og beskyttelse af personoplysninger.

3. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de strafbare handlinger, der er omfattet af artikel 3, stk. 2, i det mindste for juridiske personer, der drages til ansvar i henhold til artikel 6, stk. 1, kan straffes med strafferetlige eller ikkestrafferetlige bøder, hvis størrelse skal stå i et rimeligt forhold til grovheden af den pågældende juridiske persons adfærd og til den pågældende juridiske persons individuelle, finansielle og øvrige omstændigheder. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at disse bøders maksimale niveau ikke er lavere end:

a) for strafbare handlinger, der er omfattet af artikel 3, stk. 2, litra a)-l) samt p), s) og t):

i) 5 % af den juridiske persons samlede omsætning på verdensplan enten i det regnskabsår, der gik forud for det regnskabsår, hvor overtrædelsen blev begået, eller i det regnskabsår, der gik forud for afgørelsen om at pålægge bøden, eller

ii) et beløb svarende til 40 000 000 EUR

b) for strafbare handlinger, der er omfattet af artikel 3, stk. 2, litra m), n), o), q) og r):

i) 3 % af den juridiske persons samlede omsætning på verdensplan enten i det regnskabsår, der gik forud for det regnskabsår, hvor overtrædelsen blev begået, eller i det regnskabsår, der gik forud for året for afgørelsen om pålæggelse af bøden, eller

ii) et beløb svarende til 24 000 000 EUR.

Medlemsstaterne kan fastsætte regler for de tilfælde, hvor det ikke er muligt at fastsætte bødens størrelse på grundlag af den juridiske persons samlede omsætning på verdensplan i det regnskabsår, der gik forud for det regnskabsår, hvor lovovertrædelsen blev begået, eller i det regnskabsår, der gik forud for året for afgørelsen om pålæggelse af bøden.

4. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at juridiske personer, der drages til ansvar i henhold til artikel 6 for den strafbare handling, der er omhandlet i artikel 3, stk. 3, kan straffes med strengere strafferetlige eller ikkestrafferetlige sanktioner eller foranstaltninger end dem, der finder anvendelse for strafbare handlinger omfattet af artikel 3, stk. 2.

Artikel 8

Skærpende omstændigheder

I det omfang følgende omstændigheder ikke allerede indgår i gerningsindholdet i de strafbare handlinger, der er omhandlet i artikel 3, træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at en eller flere af følgende omstændigheder i forbindelse med de relevante strafbare handlinger, der er omhandlet i artikel 3 og 4, i overensstemmelse med national ret kan betragtes som en skærpende omstændighed:

a) lovovertrædelsen har forvoldt ødelæggelse eller uoprettelig eller langvarig betydelig skade på et økosystem

b) lovovertrædelsen blev begået inden for rammerne af en kriminel organisation som omhandlet i Rådets rammeafgørelse 2008/841/RIA ([40])

c) lovovertrædelsen omfattede anvendelse af falske eller forfalskede dokumenter fra lovovertræderens side

d) lovovertrædelsen blev begået af en embedsmand under udøvelsen af dennes hverv

e) lovovertræderen har tidligere fået en endelig dom for lovovertrædelser af samme art som dem, der er omhandlet i artikel 3 eller 4

f) lovovertrædelsen gav eller forventedes at give betydelige økonomiske fordele eller forhindrede betydelige udgifter, direkte eller indirekte, i det omfang sådanne fordele eller udgifter kan fastslås

g) lovovertræderen har ødelagt bevismateriale eller intimideret vidner eller klagere

([40]) Rådets rammeafgørelse 2008/841/RIA af 24. oktober 2008 om bekæmpelse af organiseret kriminalitet (EUT L 300 af 11.11.2008, s. 42).

h) lovovertrædelsen blev begået i et område, der er klassificeret som særligt beskyttet område i henhold til artikel 4, stk. 1 eller 2, i direktiv 2009/147/EF, eller et område, der er udpeget som særligt bevaringsområde i henhold til artikel 4, stk. 4, i direktiv 92/43/EØF, eller et område, der er opført som en lokalitet af fællesskabsbetydning i henhold til artikel 4, stk. 2, i direktiv 92/43/EØF.

De skærpende omstændigheder, der er omhandlet i denne artikels litra a), finder ikke anvendelse på den strafbare handling, der er omfattet af artikel 3, stk. 3.

Artikel 9

Formildende omstændigheder

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at en eller flere af følgende omstændigheder i forbindelse med de relevante strafbare handlinger, der er omhandlet i artikel 3 og 4, i overensstemmelse med national ret kan betragtes som en formildende omstændighed:

a) lovovertræderen genopretter miljøet til dets tidligere tilstand, hvis en sådan genopretning ikke er en forpligtelse i henhold til direktiv 2004/35/EF, eller inden påbegyndelsen af en strafferetlig efterforskning tager skridt til at minimere skadens indvirkning og omfang eller udbedrer skaden

b) lovovertræderen giver de administrative eller retslige myndigheder oplysninger, som de ikke kunne have skaffet sig på anden vis, og som hjælper dem med at:

i) identificere eller retsforfølge andre lovovertrædere

ii) fremskaffe bevismateriale.

Artikel 10

Indefrysning og konfiskation

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at redskaber benyttet til og udbytte af de i artikel 3 og 4 omhandlede strafbare handlinger kan spores, identificeres, indefryses og konfiskeres.

Medlemsstater bundet af Europa-Parlamentets og af Rådets direktiv 2014/42/EU ([41]) træffer de foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 1, i overensstemmelse med nævnte direktiv.

Artikel 11

Forældelsesfrister

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at fastsætte en forældelsesfrist, der sikrer, at de strafbare handlinger, der er omhandlet i artikel 3 og 4, kan efterforskes, retsforfølges, behandles og pådømmes i tilstrækkelig lang tid efter, at disse strafbare handlinger blev begået, således at de kan håndteres effektivt.

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at fastsætte en forældelsesfrist, der sikrer, at sanktioner, der er pålagt efter en endelig domfældelse for en strafbar handling omhandlet i artikel 3 og 4, kan fuldbyrdes i tilstrækkelig lang tid efter denne domfældelse.

2. Forældelsesfristen omhandlet i stk. 1, første afsnit, er som følger:

a) for strafbare handlinger, der kan straffes med en maksimal fængselsstraf på mindst ti år, mindst ti år regnet fra det tidspunkt, hvor den strafbare handling blev begået

b) for strafbare handlinger, der kan straffes med en maksimal fængselsstraf på mindst fem år, mindst fem år regnet fra det tidspunkt, hvor den strafbare handling blev begået

([41]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/42/EU af 3. april 2014 om indefrysning og konfiskation af redskaber og udbytte fra strafbart forhold i Den Europæiske Union (EUT L 127 af 29.4.2014, s. 39).

c) for strafbare handlinger, der kan straffes med en maksimal fængselsstraf på mindst tre års fængsel, mindst tre år regnet fra det tidspunkt, hvor den strafbare handling blev begået.

3. Forældelsesfristen omhandlet i stk. 1, andet afsnit, er som følger:

a) mindst ti år regnet fra datoen for den endelige domfældelse i følgende tilfælde:

i) en fængselsstraf på mere end fem år, eller alternativt

ii) en fængselsstraf for en strafbar handling, der kan straffes med en maksimal fængselsstraf på mindst ti år

b) mindst fem år regnet fra datoen for den endelige domfældelse i følgende tilfælde:

i) en fængselsstraf på mere end et år, eller alternativt

ii) en fængselsstraf for en strafbar handling, der kan straffes med en maksimal fængselsstraf på mindst fem år, og

c) mindst tre år regnet fra datoen for den endelige domfældelse i følgende tilfælde:

i) en fængselsstraf på op til et år, eller alternativt

ii) en fængselsstraf for en strafbar handling, der kan straffes med en maksimal fængselsstraf på mindst tre år.

4. Uanset stk. 2 og 3 kan medlemsstaterne fastsætte en forældelsesfrist, der er kortere end ti år, men ikke kortere end fem år, forudsat at fristen kan afbrydes eller suspenderes i tilfælde af nærmere bestemte handlinger.

Artikel 12

Jurisdiktion

1. Hver medlemsstat træffer de nødvendige foranstaltninger til at fastlægge sin jurisdiktion med hensyn til de strafbare handlinger, der er omhandlet i artikel 3 og 4, hvor:

a) lovovertrædelsen er helt eller delvis begået på dens område

b) lovovertrædelsen er begået om bord på et skib eller et luftfartøj, der er registreret i den pågældende medlemsstat eller fører dens flag

c) skaden, som er en del af lovovertrædelsens gerningsindhold, er indtrådt på dens område, eller

d) lovovertræderen er statsborger i medlemsstaten.

2. En medlemsstat underretter Kommissionen, når den beslutter at udvide sin jurisdiktion til også at omfatte en eller flere af de i artikel 3 og 4 omhandlede strafbare handlinger, der er begået uden for dens område, hvor:

a) lovovertræderen har sædvanligt opholdssted på medlemsstatens område

b) lovovertrædelsen er begået til fordel for en juridisk person, som har hjemsted på medlemsstatens område

c) lovovertrædelsen er begået mod en af dens statsborgere eller mod borgere, der har sædvanligt opholdssted i medlemsstaten, eller

d) lovovertrædelsen har medført en alvorlig risiko for miljøet på dens område.

Hvis en strafbare handling som omhandlet i artikel 3 og 4 henhører under mere end én medlemsstats jurisdiktion, samarbejder disse medlemsstater om at afgøre, hvilken medlemsstat der skal føre straffesagen. Når det er hensigtsmæssigt og i overensstemmelse med artikel 12, stk. 2, i Rådets rammeafgørelse 2009/948/RIA ([42]), henvises sagen til Eurojust.

3. I de i stk. 1, litra c) og d), omhandlede tilfælde træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at udøvelsen af deres jurisdiktion ikke er betinget af, at der kun kan indledes retsforfølgning efter en anmeldelse fra den stat, hvor den strafbare handling blev begået.

Artikel 13

Efterforskningsredskaber

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at der er adgang til effektive og forholdsmæssige efterforskningsredskaber til efterforskning og retsforfølgning af de i artikel 3 og 4 omhandlede strafbare handlinger. Hvor det er relevant, skal disse redskaber omfatte særlige efterforskningsredskaber som dem, der anvendes til bekæmpelse af organiseret kriminalitet eller i andre sager om alvorlig kriminalitet.

Artikel 14

Beskyttelse af personer, der indberetter strafbare miljølovovertrædelser eller bistår efterforskningen

Uden at det berører direktiv (EU) 2019/1937, træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at alle personer, der indberetter strafbare handlinger som omhandlet i artikel 3 og 4 i dette direktiv, og som fremlægger bevismateriale eller på anden måde samarbejder med kompetente myndigheder, har adgang til støtte- og bistandsforanstaltninger i forbindelse med straffesager i overensstemmelse med national ret.

Artikel 15

Offentliggørelse af oplysninger i offentlighedens interesse og adgang til klage og domstolsprøvelse for den berørte offentlighed

Medlemsstaterne sikrer, at personer, der er berørt eller sandsynligvis vil blive berørt af den strafbare handling omhandlet i artikel 3 eller 4 i dette direktiv, og personer, der har en tilstrækkelig interesse eller hævder, at en rettighed er blevet krænket, samt ikkestatslige organisationer, der fremmer miljøbeskyttelse og opfylder kravene i national ret, har passende proceduremæssige rettigheder i retssager vedrørende disse strafbare handlinger, når sådanne proceduremæssige rettigheder for den berørte offentlighed findes i medlemsstaten i sager vedrørende andre strafbare handlinger, f.eks. som civil part. I sådanne sager sikrer medlemsstaterne også i overensstemmelse med deres nationale ret, at oplysningerne om sagens forløb deles med den berørte offentlighed, hvis man gør dette i sager vedrørende andre strafbare handlinger.

Artikel 16

Forebyggelse

Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger, såsom oplysnings- og bevidstgørelseskampagner rettet mod alle relevante interessenter fra både den offentlige og den private sektor samt forsknings- og uddannelsesprogrammer med det formål at reducere strafbare miljølovovertrædelser og risikoen for miljøkriminalitet. Hvor det er relevant, handler medlemsstaterne i samarbejde med sådanne interessenter.

Artikel 17

Ressourcer

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale myndigheder, der afslører, efterforsker, retsforfølger eller træffer afgørelse om strafbare miljølovovertrædelser, råder over et tilstrækkeligt antal kvalificerede medarbejdere og tilstrækkelige finansielle, tekniske og teknologiske ressourcer til, at de effektivt kan udføre deres opgaver i forbindelse med gennemførelsen af dette direktiv. Medlemsstaterne vurderer under hensyntagen til deres retssystemers forfatningsmæssige traditioner og struktur samt andre nationale forhold behovet for at øge disse myndigheders specialiseringsgrad inden for miljøstrafferet i overensstemmelse med national ret.

([42]) Rådets rammeafgørelse 2009/948/RIA af 30. november 2009 om forebyggelse og bilæggelse af konflikter om udøvelse af jurisdiktion i straffesager (EUT L 328 af 15.12.2009, s. 42).

Artikel 18

Uddannelse

Med forbehold af retsvæsenets uafhængighed og forskelle i opbygningen af retsvæsenet i Unionen træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at der tilbydes specialiseret regelmæssig uddannelse til dommere, anklagere, politifolk og retsvæsenets personale og til de kompetente myndigheders personale, der er involveret i straffesager og efterforskninger, med hensyn til målene i dette direktiv og med relevans for sådanne dommeres, anklageres, politifolks og retsvæsenets og kompetente myndigheders personales funktioner.

Artikel 19

Koordinering og samarbejde mellem kompetente myndigheder i en medlemsstat

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at etablere passende mekanismer til koordinering og samarbejde på strategisk og operationelt plan mellem alle deres kompetente myndigheder, der er involveret i forebyggelse og bekæmpelse af strafbare miljølovovertrædelser. Sådanne mekanismer har som minimum til formål at:

a) sikre fælles prioriteter og forståelse af forholdet mellem strafferetlig og administrativ håndhævelse

b) udveksle oplysninger til strategiske og operative formål inden for de grænser, der er fastsat i gældende EU-ret og national ret

c) foretage høringer i forbindelse med individuelle efterforskninger inden for de grænser, der er fastsat i gældende EU-ret og national ret

d) udveksle bedste praksis

e) yde bistand til europæiske netværk af fagfolk, der arbejder med spørgsmål af relevans for bekæmpelsen af strafbare miljølovovertrædelser og relaterede lovbrud.

De i stk. 1 omhandlede mekanismer kan tage form af specialiserede koordineringsorganer, aftalememoranda mellem kompetente myndigheder, nationale håndhævelsesnetværk og fælles uddannelsesaktiviteter.

Artikel 20

Samarbejde mellem medlemsstaterne og Kommissionen og EU-organer, -kontorer eller -agenturer

Hvis der er mistanke om, at strafbare miljølovovertrædelser er af grænseoverskridende karakter, skal de kompetente myndigheder i de berørte medlemsstater overveje at fremsende oplysningerne vedrørende disse lovovertrædelser til relevante kompetente organer.

Uden at det berører reglerne om grænseoverskridende samarbejde og gensidig retshjælp i straffesager, samarbejder medlemsstaterne, Eurojust, Europol, Den Europæiske Anklagemyndighed, Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig og Kommissionen inden for rammerne af deres respektive beføjelser om at bekæmpe de i artikel 3 og 4 omhandlede strafbare handlinger. Med henblik herpå yder Eurojust, hvor det er relevant, den tekniske og praktiske bistand, som er nødvendig for de kompetente nationale myndigheder for at lette koordineringen af deres efterforskning. Kommissionen kan yde bistand, hvor det er relevant.

Artikel 21

National strategi

1. Medlemsstaterne fastlægger og offentliggør en national strategi for bekæmpelse af strafbare miljølovovertrædelser senest den 21. maj 2027.

Medlemsstaterne træffer foranstaltninger til at gennemføre deres nationale strategi uden unødig forsinkelse. Den nationale strategi skal som minimum omhandle følgende:

a) målene og prioriteterne for den nationale politik på området for strafbare miljølovovertrædelser, herunder i grænseoverskridende sager, og ordninger for regelmæssig evaluering af, om de nås

b) roller og ansvarsområder for alle de kompetente myndigheder, der er involveret i bekæmpelsen af strafbare miljølovovertrædelser, herunder hvad angår koordinering og samarbejde mellem de nationale kompetente myndigheder samt de kompetente EU-organer og hvad angår ydelse af bistand til europæiske netværk, der arbejder med spørgsmål, som er direkte relevante for bekæmpelsen af disse lovovertrædelser, herunder i grænseoverskridende sager

c) hvordan specialiseringen af fagfolk inden for håndhævelse vil blive støttet, et skøn over de ressourcer, der afsættes til at bekæmpe miljøkriminalitet, og en evaluering af fremtidige behov i den henseende.

2. Medlemsstaterne sikrer, at deres nationale strategi revideres og ajourføres med regelmæssige mellemrum, som højst må være fem år, på grundlag af en risikoanalysebaseret tilgang for at tage hensyn til relevante udviklinger og tendenser og relaterede trusler vedrørende miljøkriminalitet.

Artikel 22

Statistiske data

1. Medlemsstaterne sikrer, at der findes et system til registrering, fremstilling og fremlæggelse af anonymiserede statistiske data om anmeldelses-, efterforsknings- og retsforfølgningsfaserne i forbindelse med strafbare handlinger som omhandlet i artikel 3 og 4 for at overvåge effektiviteten af deres foranstaltninger til bekæmpelse af strafbare miljølovovertrædelser.

2. De statistiske data, der er omhandlet i stk. 1, skal mindst omfatte eksisterende data vedrørende:

a) antallet af strafbare handlinger registreret og pådømt af medlemsstaterne

b) antallet af afviste retssager, herunder fordi forældelsesfristen for den pågældende strafbare handling var udløbet

c) antallet af fysiske personer, der er blevet:

i) retsforfulgt

ii) dømt

d) antallet af juridiske personer, der er blevet:

i) retsforfulgt

ii) dømt eller pålagt en bøde

e) typer og niveauer af pålagte sanktioner.

3. Medlemsstaterne sikrer, at der mindst hvert tredje år offentliggøres en konsolideret oversigt over deres statistikker.

4. Medlemsstaterne indberetter hvert år de statistiske data, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 2, til Kommissionen i det i artikel 23 omhandlede standardformat.

5. Kommissionen offentliggør mindst hvert tredje år en rapport på grundlag af de statistiske data, som medlemsstaterne fremsender. Rapporten offentliggøres første gang tre år efter, at det standardformat, der er omhandlet i artikel 23, er blevet fastlagt.

Artikel 23

Gennemførelsesbeføjelser

1. Kommissionen fastlægger senest den 21. maj 2027 ved hjælp af gennemførelsesretsakter et lettilgængeligt og sammenligneligt standardformat for overførsel af statistiske data, der er omhandlet i artikel 22, stk. 4. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren, jf. artikel 24, stk. 2.

2. Standardformatet for overførsel af statistiske data skal omfatte følgende elementer:

a) en klassificering af strafbare miljølovovertrædelser

b) tælleenheder

c) et rapporteringsformat.

Der skal sikres en fælles forståelse af de elementer, der er omhandlet i første afsnit.

Artikel 24

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af et udvalg. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011.

3. Afgiver udvalget ikke nogen udtalelse, vedtager Kommissionen ikke udkastet til gennemførelsesretsakt, og artikel 5, stk. 4, tredje afsnit, i forordning (EU) nr. 182/2011 finder anvendelse.

Artikel 25

Evaluering, rapportering og revidering

1. Kommissionen forelægger senest den 21. maj 2028 Europa-Parlamentet og Rådet en rapport, hvori det vurderes, i hvilket omfang medlemsstaterne har truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at efterleve dette direktiv. Medlemsstaterne giver Kommissionen de oplysninger, der er nødvendige for udarbejdelsen af denne rapport.

2. Senest den 21. maj 2031 foretager Kommissionen en evaluering af virkningen af dette direktiv, hvori der tages stilling til behovet for at ajourføre listen over strafbare miljølovovertrædelser som omhandlet i artikel 3 og 4, og forelægger en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet. Medlemsstaterne giver Kommissionen alle de oplysninger, der er nødvendige for udarbejdelsen af denne rapport, herunder et resumé af gennemførelsen af dette direktiv og de foranstaltninger, der er truffet i henhold til artikel 16-21, og statistiske data, med særligt fokus på grænseoverskridende samarbejde. Rapporten ledsages om nødvendigt af et lovgivningsforslag.

3. Kommissionen overvejer regelmæssigt, om der er behov for at ændre de strafbare handlinger, der er omfattet af artikel 3, stk. 2.

Artikel 26

Erstatning af direktiv 2008/99/EF

Direktiv 2008/99/EF erstattes for så vidt angår medlemsstater, der er bundet af nærværende direktiv, idet dette dog ikke berører disse medlemsstaters forpligtelser for så vidt angår fristen for gennemførelse af nævnte direktiv i den nationale lovgivning. For så vidt angår de medlemsstater, der er bundet af nærværende direktiv, gælder henvisninger til direktiv 2008/99/EF som henvisninger til nærværende direktiv. For så vidt angår de medlemsstater, der ikke er bundet af nærværende direktiv, forbliver de bundet af direktiv 2008/99/EF.

Artikel 27

Erstatning af direktiv 2009/123/EF

Direktiv 2009/123/EF erstattes for så vidt angår de medlemsstater, der er bundet af nærværende direktiv, idet dette dog ikke berører disse medlemsstaters forpligtelser vedrørende fristen for gennemførelse af nævnte direktiv.

For så vidt angår de medlemsstater, der er bundet af nærværende direktiv, gælder henvisninger til de bestemmelser i direktiv 2005/35/EF, der er tilføjet eller erstattet af direktiv 2009/123/EF, som henvisninger til nærværende direktiv.

De medlemsstater, der ikke er bundet af nærværende direktiv, forbliver bundet af direktiv 2005/35/EF som ændret ved direktiv 2009/123/EF.

Artikel 28

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 21. maj 2026. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. Medlemsstaterne fastsætter de nærmere regler for henvisningen.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale love og bestemmelser, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 29

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 30

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne i overensstemmelse med traktaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. april 2024.

På Europa-Parlamentets vegne	*På Rådets vegne*
R. METSOLA	H. LAHBIB
Formand	*Formand*